

Vai kļūsim zaļāki?

Foto - E. Gabranovs

Svinīgi pārgriež lentu. Jaunajā EKO laukumā klientus pieņem otrdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 9.00 līdz 18.00; ceturtdienās no plkst. 10.00 līdz 19.00; sestdienās no plkst. 10.00 līdz 14.00. SIA "ZAAO" EKO laukuma darbiniece Zeltīte Pizika (foto – no labās) atzina, ka ļoti priecājas par laukuma atklāšanu, uzsverot, ka miļi gaidīs klientus, turklāt ar katru dienu vairāk un vairāk.

Edgars Gabranovs

Piektdien, klātesot SIA "ZAAO" vadībai un speciālistiem, kā arī Balvu novada pašvaldības vadībai, deputātiem un speciālistiem, atklāja ilgi gaidīto EKO laukumu Balvos, Ezera ielā 3. SIA "ZAAO" valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis atzina, ka ļoti vēlējas izpildīt pašvaldībai doto solījumu par EKO laukuma izveidi iepriekšējā vietā: "To esam būtiski palielinājuši, tie ir aptuveni 1500 m²."

Gints Kukainis neslēpa, ka cer, ka balvenieši un novada ļaudis EKO laukumu regulāri izmantos: "Varēs nākt un škirot atkritumus, tādējādi samazinot savus ikdienas rēķinus. Aicinu droši nākt un sekot līdz informācijai, ko šajā laukumā piedāvā, tostarp bez maksas." Jāsecina, ka bez maksas var nodot gan pudeļu un burku stiklu, gan kartonu un makulatūru, gan polietilēna plēvi un sadzīves ķīmijas iepakojumus (plastmasas pudeles, kannas, spaiņus) un citu, tostarp vieglo automašīnu riepas (4 gab.) un logu stiklu. Tāpat SIA "ZAAO" vadītājs priecājas, ka ir izdevies atrast lielisku laukuma vadītāju: "Zeltīte Pizika gaidīs ikvienu klientu. Balvu laukumu būvējām ar perspektīvu, kas ir viens no lielākajiem mūsu uzņēmuma EKO laukumiem. Balvos piedāvāsim visas akcijas, kādas organizējam "ZAAO" apsaimniekotajā teritorijā. Priecājamies, ka strādājam visā Balvu novadā, līdz ar to pilnvērtīgi piedāvāsim to

pašu, ko Vidzemē. Janvārī EKO laukumā bez maksas var nodot Ziemassvētku eglītes."

Taujāts, kā cilvēkiem stiprināt škirotprasmes, G.Kukainis mudina iegumēt pavisam vienkāršu formulu: "Šobrīd un nākotnē slinkais maksās dārgi, čaklais – lētāk. Slinkais ir tas, kurš visu sametis sadzīves atkritumos un neko nešķiros. Čaklais ir tas, kurš visu škiros, arī bioloģiskos atkritumus. Tā ir visas Eiropas Savienības un Latvijas stratēģija atkritumu apsaimniekošanā. Mēs ļoti daudz mācām un skaidrojam, kā pareizi škirot atkritumus, ko arī turpināsim darīt. Cilvēki kļūst izglītotāki, un pozitīvas tendences jau ir jaušamas. To mēs redzam arī mežos, kur nonāk mazāk atkritumu. Sabiedrība kļūst atbildīgāka." Runājot par akcijām, SIA "ZAAO" speciālisti zināja teikt, ka Balvu puses ļaudis pērn ļoti aktīvi iesaistījās gan elektroakcijā, gan akcijā "Otrreiz modē", piebilstot: "Jūs esat aktīvāks novads uz kopējā fona."

Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs neslēpa, ka jau trešo reizi atklāja škirošanas laukumu: "Arī gadalaikus Dievs radījis, lai mēs pēc kaut kā ilgotos. Mums kopā ir daudz kas darāms, lai nonāktu līdz, škirot, 2%. Rūpēsimies par vidi!" G.Kukainis paskaidroja, ka 2035.gadā poligonā varēs noglabāt tikai 10% atkritumu: "Pārējais jāšķiro un jāpārstrādā."

Ar 1.februāri mainīsies atkritumu apsaimniekošanas tarifs, kas palielināsies dabas resursu nodokļa pieauguma rezultātā. Turpmāk Balvu novadā tarifs būs 33,37 EUR/m³ (līdz šim 29,63 EUR/m³).

Nākamajā
adugumā

● "Es Tev novēlu mani..."
Zvaigznes diena Rugājos

● Ir zemu jākāpj, lai augstu
redzētu
Ciemojamies Ogrē

Piedalīsies TV spēlē

10.janvārī plkst. 10.00 Latvijas Televīzijas erudīcijas spēlē "Gudrs, vēl gudrāks" piedalīsies divi mūspuses jaunieši – Rekavas vidusskolas audzēknis Alekss Dzērve un Balvu Valsts ģimnāzijas audzēknis Jānis Jermacāns.

Aicina pieteikt pretendētus

Līdz 11.janvārim iedzīvotāji, treneri, sporta skolotāji, organizācijas aicinātas izvirzīt kandidātus "Sporta laureāts" nominācijām, aizpildot pretendenta izvirzīšanas anketu, kas publicēta pašvaldības tīmekļa vietnē www.balvi.lv, vai sūtīt savus pieteikumus, pievienojot pamatojumu pretendenta atbilstībai, uz e-pastu: sportacentrs@balvi.lv. Godinot personas par sasniegtajiem panākumiem sportā vai sporta nozares attīstībā, sveicot individuālos sportistus, sporta komandas, sporta pasākumu organizatorus, kā arī citas personas, kuras atbalstī-

Īsziņas

jušas vai veicinājušas sporta nozares attīstību Balvu novadā, arī šogad notiks balvu "Balvu novada sporta laureāts" pasniegšana nominācijās: par mūža ieguldījumu sportā; Gada sporta skolotājs; Gada sporta treneris; Gada sportists; Gada sportiste; Gada sportists-veterāns; Gada sportiste-veterāne; paraugs sportā; Gada sporta pasākums; Gada sporta komanda; sportiskākais Balvu novada pagasts; Gada sporta mecenāts.

Piepildīsies bērnu sapnis

Kopīgiem spēkiem esam piepildījuši bērnu sapni par istu kuģi Viļakas pludmalē – interneta balsojums ir noslēdzies. Projekts par bērnu rotaļu laukuma kompleksa "Kuģis" izbūvi ir saņēmis vislielāko balsu skaitu (13 815).

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Ja negribas nodarbināt prātu ar ko nopietnu vai problemātisku, var palasīt, piemēram, jocīgus atklājumus un secinājumus. Tā, lūk, interneta vietne, kas pievēršas kulinārijas jautājumiem, publicējusi neparastu *topu*, apkopojot pasaulē negaršīgākos ēdienus. Varbūt tas kādam var noderēt praktiski, piemēram, apceļojot tālas valstis, lai gan – kas vienam negaršo, citam atkal ir gardums. To zinu arī no sevis. Kaut vai suši, ko tagad iecienījuši daudzi, neskopojot naudu pat regulāriem šī ēdiena pasūtījumiem, taču pašai šķiet pilnīgi vienaldzīgs ēdiens. Taču interesanti, ka jau pieminētajā *topā* iekļuvuši tādi mūsu Latvijā pazīstami ēdieni kā sklandrausi. Tā ir rudzu mīklas pamatne, kas pildīta ar vārītu kartupeļu un burkānu slāni, pārlieta ar krējumu un rotāta ķimeņu sēklām. Ēdiens daudziem garšo, taču citi to naski kritizē.

Alpu kalnos tūristiem mēdz pasniegt barojošu miežu zupu, kas neatšķiras no vienkārša ēdiena, ko gatavo arī Latvijā. To gatavo no miežu grūbām, kūpinātas vai žāvētas gaļas buljona, burkāniem, selerijām, kartupeļiem, kāpostiem, puraviem un krējuma.

Topa informācijā var uzzināt par dažnedažādiem jocīgiem ēdieniem. Ceptus zirnekļus pasniedz ar garšaugiem un rīsiem. Šī ēdiena sakarā Kambodžas pilsēta ieguvusi Spaidervillas iesauku. Ēdamas gan esot tikai zirnekļu kājas.

Latvijā

Galvenās riska grupas sala laikā. Galvenās riska grupas, kurām visbiežāk nākas sniegt medicīnisko palīdzību liela aukstuma laikā, ir vienkārši seniori un dzērumā esošas personas. To atzīst Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests. Kopumā iedzīvotāji aizvadītajā ļoti aukstajā nedēļas nogalē bijuši prātīgi un kopējais izsaukumu skaits bijis mazliet mazāks nekā ikdienā, tomēr ir bijuši izsaukumi, kas tieši saistīti ar salu un kad iedzīvotājiem bijusi nepieciešama palīdzība saistībā ar gūtiem apspaidījumiem vai ķermeņa atdzišanas dēļ.

Drošības dienests veic pārrunas. Vairāki RSU studenti no Izraēlas kopš kara sākuma Izraēlā ir saņēmuši naidu kurinošus tekstus un draudus. Tas ir novedis pie nesaskaņām RSU studentu vidū. Viena persona vērsusies VDD saistībā ar antisemitiskiem izteicieniem un draudiem. Tāpēc Valsts drošības dienests veicis pārrunas ar vairākiem Rīgas Stradiņa universitātes ārvalstu studentiem.

Varētu izmantot kultūrai un mākslai. Līdz ar tā dēvētā "Maskavas nama" plānoto pārņemšanu valsts īpašumā jānosaka, ka attiecīgā ēka turpmāk būs paredzēta kultūras un mākslas nozaru jaunrades attīstībai. To paredz Kultūras ministrijas iesniegtais priekšlikums. Ēka nākotnē varētu kļūt par visu kultūras un mākslu nozaru jaunrades telpu, kur var sniegt atbalstu kultūras organizācijām un īstenot eksperimentālas idejas un starpdisciplinārus projektus.

Ilgstoši dzēs šķeldu. Ligatnē glābēji ilgstoši dzēsa aizdegušos šķeldu kādā kokapstrādes objektā. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests izsaukumu saņēma svētdien uz Ligatnes pagastu, kur kokapstrādes objektā atklātā vietā gruzdēja šķelda. Šķeldas apjoms notikuma vietā ir aptuveni 5000 kubikmetru, bet precīzu degšanas platību sākotnēji nebija iespējams noteikt.

Lai būtu derīgs pamatizglītības diploms. Tiek meklēts risinājums, lai 9.klases diploms būtu derīgs arī tad, ja skolēns būs atteicies no krievu valodas apguves. Pagaidām pamatizglītības standarts to neparedz un risinājums vēl nav atrasts. Joprojām ir problēmas ar Eiropas Savienības valodu skolotāju pieejamību, un satraucoši, ka šādas problēmas ir ne tikai reģionos, bet arī Rīgā.

Rīgā nozāģēta dižliepa. Rīgā nozāģēts dižkoks – liepa, kas bijusi bīstama. Koks 4,02 metru augstumā ar stumbra apkārtmēru 1,3 metri nozāģēta ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju. Dižkokam bijusi atšķēlusies viena no divām stumbra asīm, padarot abas nestabilas. Koka stumbra pamatnē konstatēta trupe.

(Ziņas no www.tvnet.lv, www.delfi.lv)

Autiem klāta baltu baltiem

Ziemai sava daba. Nule aizvadītajā gadā piedzīvojām pamatīgu snigšanu un sniega kalnus, pēc tam iestājās atkusnis, kad arī mūspusē viss baltums gandrīz vai nokusa. **Atnācis Jaunais gads, un tas arī parāda raksturu. Aukstas dienas un naktis. Sinoptiķu informācija liecina, cik krasas bijušas temperatūras svārstības Latvijas pretējos reģionos. Aizvadītās nedēļas nogalē piedzīvots pamatīgs aukstums, kur Ziemeļlatgalē termometra stabīņa rādījumi sasnieguši minus 22- 25- 27 un dažviet pat 31 grādu.**

Ar zimu jāsadzīvo, jo vai tad ir citi varianti? Kā šo gadalaiku uztver mūspuses novados, kā tiek galā ar sniega kalniem laukos, vai nav vajadzīga kāda palīdzība?

Tira celiņus un kurina krāsnis

Medņevas Tautas nama vadītāja SKAIDRĪTE ŠAICĀNE dzīvo lauku apvidū, kur vēji spēj sapūst kupenas tā, ka braucamo ceļu vairs neredz. Kādi ir viņas vērojumi, kā klājas pagasta cilvēkiem ziemas laikā?

Skaidrīte atceras, ka jau kopš novembra izjūta sniegotās ziemas daba ar daudzreiz aizputinātajiem ceļiem, ietvēm un takām. Un tā ir ne tikai šogad, tā ir bijis un būs, cik nu katreiz tas sniega un sala laiks ir bargs un ilgš. Viņa stāsta: "Mums Medņevas pagastā katru gadu ceļi ir iztīrīti, un šo darbu dara apzinīgi cilvēki, kuri ceļus un pagasta centra ietves tīra ne tikai dienā, bet arī naktīs un brīvdienās. Protams, vispirms ir jāiztīra prioritārie ceļi, lai skolēnus aizvestu uz skolu un vecāka gadagājuma cilvēki nokļūtu pie daktera, lai arī pie zemniekiem varētu iebraukt piena mašīna. Jāsaprot, ka nevar uzreiz un vienlaikus pagastā visus ceļus iztīrīt pirmos, tāpēc kādam būs arī jāpagaida un jāpaciešas. Bet iedzīvotāji to saprot un brēku neceļ."

Skaidrs, ka arī privātmāju saimniekiem nekas cits neatliek, kā ik reizi ņemt rokās lāpstu, kad ir piesnidzis vai puteņo. Kā tad citādi tiks laukā no mājas uz darbu vai veikalu, kā izbrauks ar automašīnu? Ja negribi vai nevari tīrīt pats, tad jāmaksā, jālūdz palīdzība, un mājas celiņš būs iztīrīts, un tad varēs izbraukt līdz pagasta ceļam.

Arī pagasta centrā pie tautas nama ir milzīga sniega kupenas, ar kurām veiks mīgi tiek galā, jo vakaros notiek mēģinājumi vai arī pasākumi un tad tur jānovieto automašīnas. Paldies vietējie saka Aldim Raginskim, Jurim Tučam, kuri tīra sniegu. Medņevas pagasta iestādēs ir silti un patīkami, kaut arī laukā ir lieli mīnusi. "Ir jau nepatīkami, kad salst, bet cilvēkiem tik un tā jāiet un jādara katram savs darbs. Visiem un visur vēlu darbiņu šo gadu, lai kurina krāsnis un lai nevienam nesalst," novēl Skaidrīte Šaicāne.

Izaicinājumi jāpārdzīvo

Arī Baltinavas pusē, atzīst pārvaldniece SARMĪTE TABORE, jāiet galā ar ziemas izaicinājumiem. Sals naktī pietuvos mīnus 30 grādiem. Taču malka ir sarūpēta, ēkas siltinātas un iestādēs ir normāli darba apstākļi. Sarežģītāka situācija esot ar tehniku – lielajā aukstumā nav iedarbināmi autobusi. Sniegputeņa laikā pašvaldības ceļus tīra prioritārā secībā, bet Baltinavas centrā tehnika sāk

Tāds gadalaiks. Skaidrīte pati ņem rokās lāpstu un tīra. Viņa nepukst. Būdam radoša darbiniece, ziemas sniegotu baltumu uzņem kā dabas brīnumu, kā skaistu gleznu, uz kuru vērts paskatīties mierpilnām acīm un bez dusmām. Arī pastaigāt kājām ir brīnišķīgi, jo sniegotā ziema ir tik skaista!

Tikai tā var sasildīties. Aukstajās dienās arī minči saprot, kur istabā ir vis-siltāk.

strādāt uzreiz, lai cilvēkiem būtu normāla pārvietošanās. Ja saņem individuālus lūgumus pēc transporta, tad cenšas tos izpildīt. Pārvaldniece saka, ka lielā sala dienās nav novēroti bez pieskaņotības atstāti mājdzīvnieki, jādodomā, ka saimnieki ir saprotoši un rūpējas par saviem četrkājainajiem draugiem.

Atnācis pie pašas mājas

Dabas gleznainās ainavas vērojamas arī ezera krastā aiz Balviem. MARITA DEŅISOVA stāsta, ka agrā rīta stundā termometrs rādījis ne mazāk par 28 grādiem pēc Celsija. Pie paša ezera ir viņas brīvdienas māja, namiņš "Dviņumājas", kas laiku pa laikam uzņem viesus. Marita saka: "Vērojot ziemas ainavu aiz loga, vienlaikus pārņem arī divainas izjūtas. Ir ļoti auksti, spīd saule, burvīgs ziemas skats, kas vienlaikus izskatās arī biedējošs."

Putenis ar vēju arī te bija aizvilcis ciet visas takas un celiņus, tāpēc Marita priecājas, ka talkā nākuši vīriešu kārtas palīgi un kopējiem spēkiem celiņi un

auto stāvvietas no sniega atbrīvoti. Sievietes spēkiem šis roku darbs nebūtu paveicams. Mājā ir omulīgi, var sēdēt siltā istabā pie kamīna, vērot sniegotu ziemas ainavu aiz loga un justies labi. Nesen brīvdienas namiņā uzturējušies arī ciemiņi no Īrijas, kuriem Latvijas daba ļoti patikusi. Marita pārsteigta ievērojusi, ka arī viņas sešgadīgā radniece, kura jau kādu laiku dzīvo Luksemburgā, sarunā izteikusi viedokli, ka Latvijā tomēr ir daudz labāk. Luksemburgā tagad izskatās pēc rudens, bet pie mums ir ziema, var slēpot un priecāties par sniegu.

Pirms Ziemassvētkiem pieredzēts vēl kāds pārsteigums, – pie "Dviņumājas", grīla tuvumā, pastaigājies lācis. Pamanījuši lielas pēdas, nofotografējuši tās un, lai noskaidrotu patiesību, foto nosūtījuši medniekiem, kuri apstiprinājuši faktu, ka staigātājs patiešām bijis lācis. "Interesanti, vai tad viņam nebija jāguļ? Bet vispār tāds pārsteigums nav slikts. Ziemai nav ne vainas," ir Maritas atziņa.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

92% Latvijas iedzīvotāju uztrauc dzīves dārdzība. Kā dzīvosim šogad?

Viedokļi

To, ka pēc gada dzīvosim laimīgi, solīt nevaru

MAIRITA LŪSE, bijusī lazdukalniete, 14. Saeimas deputāte

Politikā runāt par dzīves dārdzību ir sarežģīti. Lai ko arī sacītu, mums tiks pārņemtas, ka ar savām algām esam atrauti no reālās dzīves. Stāsti par to, ko paši esam pieredzējuši, vai, vēl sliktāk, padomi par to, kā ietaupīt, noteikti neizklausās labi. Skaidrojumi par makroekonomiku, iepriekšējo valdību pieņemtajiem lēmumiem vai globālajiem procesiem var būt pat svarīgi un faktiski pareizi, bet cilvēkiem, kuri nezina, kā apmaksāt rēķinus mēneša beigās, tie nepalīdz.

No politikā gaida risinājumus. Nevajadzētu uzticēties tiem, kas sola pārlieku ātrus un vieglus risinājumus. To, ka pēc gada visi dzīvosim laimīgi, solīt nevaru, bet šī gada laikā vajadzētu parādīties vairāku uzskāto darbu rezultātiem. Labklājības ministrija ir apsolījusi pārskatīt ne tikai vairāku pabalstu apjomus, bet arī to piešķiršanas principus un pabalstu tipus kā tādas. Mani īpaši interesē atbalsts jaunaunajiem vecākiem. Uzskatu, ka pabalstu sistēmai jaunaunajiem vecākiem jābūt ne tikai vienkāršākai un skaidrākai, bet arī fleksiblākai, piemēram, bērna kopšanas atvālinājuma jādod lielākas iespējas piepelnīties, nebaidoties no pabalstu samazināšanās.

Reizēm par pabalstiem svarīgāki ir pieejamie pakalpojumi – cita tipa palīdzība, ko pašvaldības piedāvā cilvēkiem. Pašvaldību piedāvātais sociālo pakalpojumu *grozs* šī gada laikā kļūs vienotāks – ir plānots pārskatīt tos minimālos pakalpojumus, kas būtu jāpiedāvā visās pašvaldībās. Rīgas domē testējam vairākus jaunus pakalpojumus, piemēram, atbalstu tā dēvēto mūžīgo bērnu vecākiem, lai viņi varētu atgriezties darba tirgū, mediatora un psihologa atbalstu vecākiem, kuri šķiras, lai palīdzētu abiem vecākiem atrast kopīgu valodu bērnu nākotnei.

Tāpat tiek strādāts pie konkrētu produktu izmaksu samazināšanās. Piemēram, viena no veselības jomas prioritātēm ir zāļu cenu pārskatīšana. Nevar būt tā, ka par daudzām zālēm mums ir jāmaksā krietni vairāk nekā kaimiņvalstīs. Tā ir problēma, kuras atrisinā-

šanu varēs saredzēt ne tikai ekseļa tabulās, bet arī ikdienā, dodoties uz aptieku.

Veselības jomu skars arī plānotie jaunie ierobežojumi alkoholisko dzērienu pieejamībai, piemēram, samazinātas stundas, kurās alkoholu var iegādāties. Mani vairāk par veikalā un alkohola ražotāju peļņu satrauc alkohola izpostītās ģimenes un tas, cik lielu daļu no mediķu darba sastāda rūpes par cilvēkiem alkohola reibumā. Protams, pieņemot šāda tipa lēmumus, apzinām citu valstu piemērus un neesam naivi. Ir analizēta un apspriesta gan nelegālā alkohola aprīte, gan citi veidi, kā šāda tipa ierobežojumus cilvēki var mēģināt apiet.

Es personīgi priecājos par to, ka no šī gada 1. janvāra bioakritumu šķirošana ir obligāta. Tas nenozīmē to, ka visās mājās pēkšņi parādīsies brūni konteineri un tiks kontrolēti, vai iedzīvotāji tos šķiro. Sistēmas ieviešana nozīmē to, ka pašvaldībām ir jābūt skaidrai sistēmai, kur šos atkritumus vest, un cilvēkiem jābūt iespējai pieteikt konteineru to šķirošanai. Lauku iedzīvotājiem gan neko dzīvē nevajadzēs mainīt – kompostēt virtuves atkritumus uz vietas ir vislabāk. Ļoti iespējams, ka iedzīvotājiem kādā brīdī atkritumu apsaimniekošanas līgumā vai kādā citā veidā būs jāpasaka, vai viņi kompostē, lai varētu saprast, kādu daļu no bioatkritumiem jau tagad apsaimniekojam atsevišķi.

Noslēgšu ar ne tik priecīgām ziņām. Tos, kuri seko vides un klimata jautājumiem, satrauc ne tikai dzīves dārdzība un karš Ukrai-

nā, bet arī karstuma rekordi. Lai kas arī tiktu mērīts – gaisa temperatūra, jūras virskārtas temperatūra vai Antarktīdas ledus daudzums – globāli tiek sūtīti satraucoši signāli. Gan pasaulē, gan Latvijā katrs gads kļūst nedaudz karstāks. Arī dienās, kad Latvijā temperatūra nokrītās krietni zem nulles, globāli tik un tā bijām karstajā zonā. Visdrīzāk arī šogad sajūtīsim to, ka klimats ir kļuvis nestabilāks. It kā tikai viena grāda izmaiņām globālajās temperatūrās seko arī biežāks sausums un stiprākas lietusgāzes, zemākas lauksaimniecības ražas, lielāka nabadzība un nemieri. Nedzīvojam uz vientuļas salas. Katru dienu izmanojam produktus, kas ražoti citās valstīs un pat kontinentos, tāpēc šeit jutīsim arī citu valstu problēmas.

Noslēgumā piebildešu, – lai arī kā savitos kopā sociālās, ekonomiskās, drošības un vides problēmas, viena no lietām, kas palīdz visos gadījumos, ir sabiedrības saliedētība. Praksē tas nozīmē arī to, ka mēs redzam viens otru un atrodam kopīgo neatkarīgi no vecuma, dzīvesvietas un ienākumu līmeņa.

Fakti

- **Nesen veiktā Eiropas aptauja liecina, ka 92% Latvijas iedzīvotāju uztrauc dzīves dārdzības pieaugums, kam ar 83% seko Ukrainas kara izplatīšanās uz citām valstīm un ar 78% kodolnegadījuma risks.**

- **Visās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs vairāk nekā septiņi no desmit respondentiem ir noraizējušies par dzīves dārdzības pieaugumu, un visaugstākie rezultāti ir Grieķijā, kam seko Kipra, Itālija un Portugāle. Otra biežāk nosauktā problēma ar 82% ir nabadzības un sociālās atstumtības draudi, bet tai ar 81% seko klimata pārmaiņas un Ukrainas kara izplatīšanās uz citām valstīm.**

rumpanti nodod pat tik grūtā brīdī. Un bagātākie ir palikuši bagātāki kā vienā, tā otrā pusē, bet kara gaļas mašina maļ vienkāršo tautu. Un var ar vērīgu atsākt bruņojuma ražošanu vai pirkšanu – vecās kara tehnikas plači tiek iztīrīti, varēs likt vietā citus, taisīt jaunus shēmas. Arī par to mēs maksāsim. Vai iegūsim pretī drošību? Gribētos jau cerēt, ka varēsīm turpināt runāt latviski par cenām, domāt par dzīves uzlabošanu, saņemties izķert savus neliešus, nevis pēkšņi būt priecīgam par to, ka šāviņi aizlidojuši garām...

Bet jaunā gada sākumā tomēr vēlos visiem novēlēt, lai realizējas labās ieceres. Lai jums pietiek, jo nav tik traki, ja ir dārgi, bet vari tomēr samaksāt, bet patiesi traki, ja ir lēti, bet nevari.

Visapkārt pārāk daudz divkosības

JĀNIS LOČMELIS, Kubulu pagasta iedzīvotājs

Cilvēku skepticisms par dzīves dārdzību var saprast. Te mēs nezīnām, ko piedāvās elektroenerģijas loterija (kā savādāk nosaukt piedāvāto apmaksas noteikumu izvēli?), te runā par visai drīzu degvielas cenas paaugstināšanos par vismaz 40 centiem un vēl ar paaugstinātu iespēju sabojāt sava transportlīdzekļa dzinēju ar biodegvielas piedāvājumu. Zaļā pieeja jau bieži vien ir tikai vārdos, nereti tās apmaksā tiek vienkārši uzkrata uz iedzīvotāju pleciem. Un tad nu nemanāmi, pa druscīnai pieliek kādiem atkritumu apsaimniekošanas izdevumiem. Bet tā *druscīna* reiz pārvēršas par krietnu naudu. Un kas par to, ja rada problēmas. Tie, kuriem būtu jābūt atbildīgiem, vienkārši *joooti* plaši paplētīs rokas un mutes izrunās "tā gadās" vai pat "tā kā draņķīgi ir,

tā arī ir jābūt". Tas, kā tagad notiek "ViVi" vilcienu ieviešanas process, to tikai apliecina. Piedāvāt labojamu brāķi tagad laikam kļuvis par normu, jo no remontiem jau arī var labi pelnīt, tikai šoreiz sanāca *fušieris*, ka krepņi un lielā apjomā parādījās tik drīz. Un vēl tā, ka īsti nenoslēps.

Izlasot vārda 'vivisekcija' definīciju vikipēdijā, kas (no latīņu: 'vīvus' – dzīvs un 'sectio' – griešana) tiek definēta kā ķirurģiska operācija, kas izmēģinājumu nolūkos tiek veikta dzīvīem organismiem, parasti dzīvniekiem, kam ir centrālā nervu sistēma, lai novērotu dzīvu iekšējo struktūru, līdzības ar abreviatūru grūti nepamanīt. Ja tā turpināsies, tad, iespējams, viss notiks vienā vilcienā. Un kur vēl "Rail Baltica"...

Vai visur vajadzīgas tik dārgas lietas, ko piedāvā? Vai būtu vajadzīgs pa mūsu ne tik labajiem ceļiem un nelielu pasažieru skaitu dzīt divstāvētos "Ecolines" autobusus un tad brīnīties, ka notiek avārijas? Vai tiek atcelti desmitiem reisu... Bet apmaksāt jau nākas mums visiem – vai nu pieaugs apdrošināšanas maksas, vai biļešu cenas. Nevar aizmirst arī, ka degvielas cenas ļoti jūtīgi reaģē uz naftas cenu pieaugumu, bet kritumam padodas ļoti gausi. Un pie dažiem kaimiņiem tā ir lētāka ar visu tajā iekļauto ceļa nodokli.

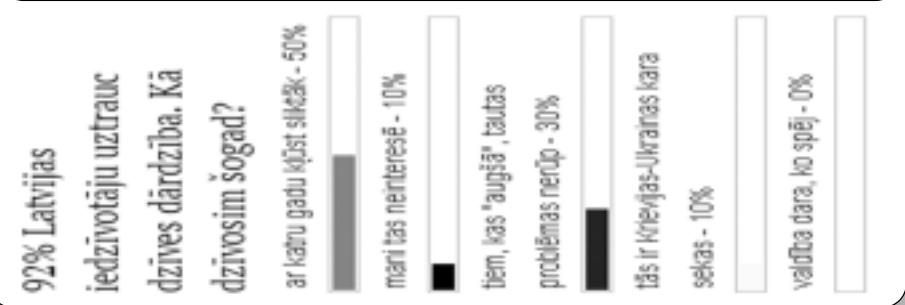
Ieejot pārtikas veikalos, arī var gūt interesantus iespaidus cenu ziņā – ne vienmēr patīkamus un ne vienmēr arī saprotamus. Ir sajūta, kā loterijā nonākušam. Protams, energoresursu kāpums ietekmē katru ražojumu. Kad politiķi sola, ka "mēs dzīvosim labāk", grūti viņiem nenoticēt, ja viņu algu pieaugums ir lielāks nekā daudziem visa alga. Plus vēl kompensācijas par lietām, par kurām zemākus amatus pārstāvoši apmaksā paši.

Viņiem jau arī nav īsti būtiski, kas un cik tajā pārtikas loterijā maksā. Bet daudziem maizes cenas pieaugums var būt pat kritisks.

Varbūt ne katram tuvākajā laikā nāksies mainīt pasi, bet vai šī pakalpojuma cenas pieaugums ir adekvāts? Starp citu, vai zināt, ka ar Latvijas E-ID karti, kas izdota pēc 2022. gada februāra, nevar normālā veidā izveidot Smart-id kontu, bet ar Igaunijas un Lietuvas – var? Ceru, ka kaut kas ir mainījies? Jā, pieaugs minimālā alga, bet vai to izjutīs visi? Gan jau atkal tiks samazinātas apmaksātās slodzes vai tiks radītas kādas citas shēmas. Un nav jau pārliecības, ka šo algas pieaugumu mēnēdīs izmaksu pieaugums. Varbūt kādam būs jāmeklē bērnu apmācības iespēja kur tālāk, jo kārtējā optimizācija sasniegusi vēl kādu skolu vai pasta sūtījumam jābrauc pakaļ sazin kur. Pašam jau šķiet, ka valdība nav īsti ieinteresēta, lai mūspusē dzīvotu vairāk cilvēku. Ar vārdiem it kā jā, bet rīcību?

Atvainojos par nedaudz haotiskām pārdomām. Tādas tās rodas, redzot, cik daudz pasaulē ir divkosības, – te Rietumi piedāvā aktīvu darbību tikai vārdos, vai arī briesmīgi dzirdēt, ka, cerot iedzīvoties, savu valsti ko-

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Bērzpilī darbojas amatierteātris

Prot pasmieties paši par sevi un dzīvi

Aija Socka

Aizvadītā gada pavasarī Bērzpils Saieta nama vadītāja Iveta Raciborska intervijā uz jautājumu, vai Bērzpilī vajadzētu izveidot dramatisko kolektīvu, atbildēja: “Ir pārlicība, ka pagastā vajag šādu pašdarbības kolektīvu. Problēma bija atrast kolektīva vadītāju. Esmu uzrunājusi vienu pretendentu uz šo amatu, gaidu atbildi un ceru, ka mums izdosies.” Bērzpīliešiem izdevās. Saruna ar amatierteātra vadītāju LOLITU KOKOREVIČU.

Kādas bija sajūtas un domas, kad Jums piedāvāja uzņemties dramatiskā kolektīva vadīšanu? Šaubījāties un ilgi domājāt vai arī ātri piekritāt?

– Ilgi šaubījos. Domāju kādu mēnesi, jo zinu, ka tas nav viegls darbs: atrast laiku mēģinājumiem, kurš būtu izdevīgs visiem aktieriem, izvēlēties repertuāru, būt gatavam negaidītiem pavērsieniem... Kolektīva vadītājam jābūt ļoti elastīgam un radošam.

Skolā, kā jau visi pedagogi, ne vienreiz vien esat iestudējusi ludziņas un veidojusi pasākumus, bet kāda ir pieredze darbā ar pieaugušajiem? Nebaidījāties riskēt?

– Nē, nebaidījos. Pirmkārt, šis amats nav nekas jauns, jo pirms dažiem gadiem jau vadīju Bērzpils amatierteātri. Otrkārt, daži aktieri ir gan bijušie, gan tagadējie skolēni, daļa aktieru ir no iepriekšējā sastāva, jaunie aktieri – visi savējie.

Cik kupls ir izveidojies Jūsu vadītais kolektīvs? Kā veicās ar dalībnieku iesaistīšanos un kolektīva nosaukuma izvēli?

– Pašreiz kolektīvā esam 14 cilvēki. Bieži vien amatierteātros ir problēmas ar vīriešu lomu tēlotājiem, tāpēc ļoti priecājos, ka mūsu kolektīvā ir arī četri stiprā dzimuma pārstāvji. Grūtākais ir saplānot mēģinājumus, jo aktieri ir gan skolēni, gan studenti, gan dažādu profesiju pārstāvji, vairākiem ir maiņu darbs, divi deju tautasdeju kolektīvā, viens darbojas vēl citā amatierteātrī, divas dāmas ir no folkloras kopas “Saivenis”, viena – no deju kopas “Asjate”. Amatierteātra nosaukumu domājām kopīgi, vispirms izteicām idejas, tad balsojām. Uzvarēja “Jandāls”.

Kādas bija amatierteātra pirmās tikšanās reizes, kā sākat mēģinājumus?

– Pirmā tikšanās reize, protams, sākās ar sarunām. Domājām nosaukumu, pārrunājām iespējamo repertuāru. Tā kā viens otru pazīstam, iepazīties nevajadzēja.

Kā izvēlējāties lugu, ko iestudēt? Kādu repertuāru domājat izvēlēties nākamreiz?

– Lugu izvēlējāties kopīgi, pārskatījām vairākas. Izvēlējāties tādu, kurā atainotais notikums būtu varējies notikt jebkurā zemnieku saimniecībā. Tā ir veselīga pasmiešanās pašiem par sevi un situāciju šobrīd. Iestudējam Danskovītes lugu “Dorgis pirkums”. Kāda būs nākamā? Vienu varu teikt droši – traģēdiju noteikti neiestudēsīm.

Kur un kad skatītāji varēs redzēt Jūsu kolektīva pirmos darba augļus?

– Skatītāji lugu varēja redzēt 31. decembra Jaungada sagaidīšanas ballē Bērzpils sporta angārā. Kā skatītāji uzņēma uzstāšanos? Tas drīzāk jājautā viņiem. Aktieri centās un izdarīja visu, kā nākas. Bija prieks skatīties. Paldies viņiem!

Kā izdodas saplānot laiku, lai pietiktu gan darbam skolā, gan darbībai pašdarbības kolektīvā? Skolā pēc mācību stundām joprojām vadāt arī kādu pulciņu?

– Skolā katru dienu esmu no plkst. 8.10 līdz vēlāi pēcpusdienai. Mācību stundas, darbu labošana, konsultācijas, gatavošanās mācību stundām, pulciņš “Digitālā satura veidošana”, skolas bibliotēkas pienākumi, iesaistīšanās projektos, laiku pa laikam kādi kursi, kāda pasākuma organizēšana skolā, valodu un kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslas mācību jomas koordinatore utt. Darba pietiek. Tātad – ja skolā esmu apmēram līdz plkst. 17.00, mēģinājumus ieplānoju pēc 17.30 vai 19.00. Konkrētās dienas mēģinājuma laiks ir manu aktieru darba laika beigās. Citādi nevar.

Pirms gadumijas. Amatierteātra pārstāvji un vadītāja L.Kokoreviča (2.rindā otrā no kreisās). “Man ir visbrīnīgākie aktieri – viņi ir atraktīvi, ar labu humora izjūtu, ļoti atsaucīgi un izpalīdzīgi. Ja vajadzēs kādu rekvizītu, ir gatavi vai pus māju atnest. Zinu, ka uz viņiem var paļauties. Katrs mēģinājums ir milzīgs pozitīvas enerģijas lādiņš,” atklāj kolektīva vadītāja.

Iejūtas aktieru tēlos. “Ir idejas, kur mēs varētu rādīt iestudēto lugu. Ceram, piemēram, atjaunot amatierteātru saietu Bērzpilī,” teic kolektīva vadītāja.

Kā Jūs, latviešu valodas un literatūras skolotāja, vērtējat skolēnu lasītprasmi un rakstu kultūru? Vai laika gaitā tās ir pasliktinājušās?

– Lielos vilcienos – jā, tās ir pasliktinājušās. Jau padsmī gadus vērtēju centralizēto eksāmenu (CE) darbus latviešu valodā un redzu, kādi ir skolēnu rokraksti un rakstu kultūra vispār visā Latvijā, tāpēc varu tā apgalvot. Nesalasāms, neglīts rokraksts var norādīt arī uz plaukstu sīkās motorikas nepietiekamu attīstību, ko tikai ar glītrakstīšanu noteikti novērst nevarēs. Ir bērni, kuriem vajadzētu ergoterapeita palīdzību.

Ja runājam par lasītprasmi, šobrīd pētījumu rezultāti liecina, ka tā ir pasliktinājusies ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē. Arī citas valstis šobrīd pamatoti ceļ trauksmi par bērnu lasītprasmi. Apgalvot, ka visiem skolēniem tā ir slikta, nevar, taču, jā, daļai tā patiešām ir problēma.

Kādas tēmas literatūrā Jums interesē un kādas grāmatas lasāt?

– Labprāt lasu grāmatas par vēsturiskām tēmām, ceļojumiem, patīk biogrāfiskā literatūra, darbi, kuru pamatā ir kāds patiešams notikums. Ļoti patīk Nikolasa Evansa grāmatas.

Jūtas kā savējā. L.Kokorevičas (otrā no kreisās) dzimtā puse ir Rugāju pagasta “Baldones”. Ar ģimeni uz Bērzpili pārcēlās 1995.gadā. “Ir jau kāds laiciņš Bērzpilī. Nebija tā, ka nevienu te iepriekš nezinātu. Bērzpilī dzīvoja radi no mammas puses, skolasbiedrenes Anita un Elita (joprojām dzīvo te), vairākus bērzpīliešus zināju arī kopš skolas laikiem. Adaptācija, tā teikt, norisinājās viegli. Vai jūtos te kā savējā? Jā, esmu iedzīvojusies,” neslēpj L.Kokoreviča.

Vairākkārt esmu pārlasījis Markusa Zusaka “Grāmatu zagle”. Autora valoda – tas ir kaut kas īpašs. Savulaik biju sajūsmā par Laimas Muktupāvelas “Mīla. Benjamina” Joprojām patīk Ojāra Vācieša un Imanta Ziedoņa dzeja.

Grāmatas izvēles pamatā ir mans tā brīža interešu loks. Bija Bībeles periods, lasīju grāmatas par reinkarnāciju, parapsiholoģiju, domu spēku.

Kāds Jums bija aizvadītais gads?

– Pirmajā gada pusē daudz ceļoju, jo skola realizēja “Erasmus+” projektu. Biju viena no koordinatore. Pabiju Vācijā, Spānijā, Itālijā, guvu milzīgu pieredzi. Svarīgākās atziņas: pirmkārt, cilvēki visur ir vienādi, atšķiras valoda; otrkārt, grūtos brīžos uzrodas negaidīti palīgi, viss sakārtojas.

Vasarā pie manis pusotru mēnesi ciemojās mazdēls no Ziemeļīrijas. Iemācījos dažus futbola trikus. Augustā bija jaunākā dēla kāzas, novembra beigās pasaulē ienāca vēl viens mazdēls. Tā ka šobrīd esmu ome diviem brašiem pušiem: vienam – 10 gadi, otram – mēnesis ar astīti.

Bija arī skumjš notikums. Martā aizgāja mana kaķene Mikija. Viņai bija 18 gadi. Bija tik pašsaprotami, ka viņa ir. Kopumā gads bija ļoti darbīgs, interesants un emocionāli bagāts.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Tepat, starp mums

Tik un tā augstpapēžu kurpēs

Maruta Sprudzāne

Gads aiz gada, un tā mēs ejam, līdz lielā laika upe parauj vajā kādu atvaru. Gadi skrien, bet kaut ko arī atstāj, ļaujot piedzīvot, atcerēties, priecāties vai bēdēties. Tāds mazs laika nogrieznis, bet tomēr svarīgs, jo piederējis mums katram. Jautājums tikai – kā pratām to izmantot, ko no tā mācījāties paši vai arī ko devām citiem?

Kas ar viņu noticis vairāk nekā pusotra gada skrējienā, vai ir kas pilnīgi no jauna? To jautāju ANITAI STRAPCĀNEI, bijušajai Balvu Kultūras un atpūtas centra vadītājai, kura tagad..., bet labāk lai stāsta pati.

Bija pierasts Jūs redzēt kultūras namā vadošā darbā, bet tad šī ikdiena pārtrūka. Kas īsti notika?

– Pirms gada jutos ļoti aizvainota, jo man jau agrāk bija radies priekšstats, ka no manis vēlas atbrīvoties. Runāja, ka esot atrasts cits vadītājs un vajag iemeslus atbrīvošanai. Un tad atnāca pārstāvji, notika sarunas, ka kultūras jomā vajadzīgas pārmaiņas un man pienāktos atkāpties. Konkrētu iemeslu gan nepateica. Es, protams, domāju, – kāpēc? Savas darbības 15 gados man ne reizi nebija izteikts kāds aizrādījums vai rājiens. Ir bijušas neģar sarunas ar ieteikumu paaanalizēt, jo no kolektīva it kā saņemta neapmierinātība, kolēģi nākuši sūdzēties. Par to gan šaubījos un vēlāk noskaidroju, ka tie ir meli. Savu darbu kultūras namā vienmēr esmu darījis no sirds un ar mīlestību. Tam nekas netika žēlots, no nama nekas netika nozagts, drīzāk tika papildināts no manis gan inventārs, gan ne reti atvērts savs maks pateicībai cilvēkiem.

Darba pārtraukšana laikam bija sāpīgs pagrieziens pašas dzīvē?

– Pārestības sajūta ļoti sāpināja, jutos slima, nācās meklēt ārstu palīdzību. Labi, ka tas sakrita ar laiku, kad pārcēlos uz dzīvi dārza mājā lauku apvidū, jo man vajag sauli un dabas pieskārienus. Bet tad atcerējos arī savas iepriekšējās sarunas ar kolēģiem, kad visai bieži biju teikusi, ka jūtos piekususi, gribētu būt pat pensijā, ja to varētu. Un, lūk, tiku uzklausīta un darbu pazaudēju, lai gan tas notika diezgan negodīgā veidā. Bet pirms tam biju uz garas slimības lapas, centos salabot veselību un atgūties.

Vai gribas izdarīt kādu secinājumu pēc notikušā?

– Sen atpakaļ kāds vietējais deputāts, kad stājos amatā, man nopietni teica, lai tikai kolēģus neuzņemu kā draugus, lai ieturu distanci. Bet man tas nebija pieņemami, jo vienmēr patikušas atklātas sarunas, draudzība, jo uzskatu, ka sarunas palīdz atrast arī noderīgas lietas tiešajam darbam. Par sevi domāju, ka esmu vienmēr pratusi uzklausīt un sadzirdēt cilvēkus, kuri pie manis nākuši. Es to padomu vienmēr atceros, bet tas nav priekš manis.

Varbūt varu pajautāt par lietu, kas tika apspriesta vietējā sabiedrībā saistībā ar pašas dzīvesveidu? Varbūt tas bija iemesls?

– Saprotu, ka domāta alkohola lietošana. Tas atgadījās 2-3 reizes gadā, taču tas netraucēja darbam, neviens pasākums tāpēc nepārtrūka, jo mani atbalstīja mana komanda. Vai bohēmisku vidi neizdzīvo vairums radošo cilvēku? Un man nav neviena rājiņa! Es pratu piecelties!

Varat atklāt, kādas izjūtas valda tagad, kas notika pēc gada?

– Man vienmēr patīcis nodarbināt prātu un domāt par darāmo. Priecājos, ka biju aicināta uz vairākiem pasākumiem, plānoju tiem scenārijus un varēju būt aktīva. Protams, domāju, ko darīšu pēc tam, kad beigsies bezdarbnieces laiks. Gribējās sevi pierādīt, ka neesmu tāda, kā par mani runā. Meklēju un izskatīju ļoti daudzus darba piedāvājumus. Iedomājos kultūras jomu, arī apkalpojošo sfēru – kādu viesnīcu. Sūtīju pieteikumus, braucu uz sarunām, taču tas palika bez rezultāta. Klusībā nodomāju, ja nu kāds ir piezvanījis uz mūsu novada pašvaldību un apjautājies, tad, protams, esmu nolikta gar zemi, un darbā kaimiņu novados mani neņems.

Darba piedāvājumu kultūras jomā nebija. Tad es biju iztēlojusies, ka man patīktu saimniekot nelielā veikaliņā. Un, rau! Es tur patiešām nonācu tepat Balvos, pašā pilsētas centrā.

Jūsu aktivitātes sociālajos tīklos bijušas veiksmīgas, – izskatās, ka tagad šīs durvis ver daudz.

– Dariju visu, lai veikaliņu iedzīvinātu, lai te nāktu cilvē-

Foto - M. Sprudzāne

Anita Strapcāne aizvadītā gada nogalē. Horoskopiem viņa īsti netic, taču ieklausās, ko tie vēsti. Par Lauvām teikts: tāda ir to dzīve – ar savu krāšņumu un atpazīstamību, kurai pietiek arī pārdzīvojumu un jaunu dzīves pavērsienu.

ki, un viss patiešām arī notika! Apguvu reklāmas programmas, iemācījos strādāt ar kases aparātu un satiku atsaucīgus cilvēkus. Bez tam esmu atgriezies sociālajos tīklos. Visi, kuri te ienāk, saka man paldies! Priecājos mani redzēt, citi šo veikaliņu atraduši pirmo reizi, vēl kāds sapratis, ka tas ir mans veikals... Lai domā un saka, ko grib, bet te bija daudz darba un pati jutos kā lidojumā. Vienlaikus sapratu, ka man noteikti nav jābūt vadītājai, es to vairs arī negribu, taču man jābūt sabiedrībā un jābūt noderīgai.

Tomēr gribas zināt, vai vērojat pašreizējo kultūras dzīvi Balvos, vai apmeklējat pasākumus?

– Sākumā biju nodomājusi, ka uz namu vairs neiešu. Taču pēc ilgāka laika draudzene aicināja doties uz kādu izrādi un spēja mani tam pierunāt. Iešu gan! Sapucējos, apsēdos zālē, daži cilvēki man uzsmaidīja, noskatījos priekšnesumu, un ar to nama sliekšnis bija pārkāpts. Tagad eju vēl, lai gan īpašas izvēles pasākumiem jau nav. Sāp sirds, jo tur daudz kas nav tā, kā vajadzētu!

Ko gribētos teikt, atskatoties uz straujo dzīves pavērsienu un saviem pārdzīvojumiem?

– Lai ko ļaudis par mani runātu, jūtos veiksmīniece! Un daudziem tas skauž! Daudzreiz situācijās esmu izlīdusi caur adatas aci. 25 gadus nostrādāju skolā, un tur man ļoti patika. Bet vidusskolas gados mans sapnis bija strādāt bērnudārzā, tur es piestrādāju vasarās, mana krustmāte bija vadītāja. Pēc skolas darba bija kultūras joma, un tai arī atdevu savu sirdi. Man ļoti patīk arī šis veikaliņš, taču ir jāpasaka, ka tā durvis ar 30. decembri man ir aizvērušās. Es nebūšu vairs pārdevēja, jo esmu saņēmusi jaunu darba piedāvājumu – strādāšu pirmsskolas izglītības iestādē "Pīlādzītis" par mūzikas skolotāju.

Tas atkal ir jauns pavērsiens, vai ne?

– Jau teicu, ka man gribas izpausties, man vajag noslogot prātu ar jaunām idejām un jaunām domām. Aizvadītajā brīvajā laikā esmu izlasījusi kalnu grāmatu, kaudzi žurnālu, sasmēlusies gudras atziņas un man atkal gribas darboties. Būt kopā ar bērniem būs aizraujoši, mācīsimies dziesmiņas un muzicēsim katru darbdienu. Tur man noderēs arī sporta tērps, jo darbosimies kopā uz paklāja un daudz kustēsimies. Bet uz darbu un mājās nākšu augstpapēžu kurpēs.

Atskatoties uz aizvadīto gadu

Saimnieko ar mīlestību un atbildību

Aizvadītais gads mums bija ļoti labs un pārsteigumiem pilns – vecākajai mazmeitai bērnodarzā svinējām izlaidumu, otrai mazmeitai – Bērņības svētkus, mazdēlam – Balto zeķiņu svētkus, dēlam – kāzas, novada svētkos pateicību saņēma vedekla, mēs ar vīru pateicību saņēmām valsts svētkos. Arī saimniecībā veiksmīgs gads – pieauga kartupeļi, graudi un viss pārējais,” atklāj Briežuciema pagasta iedzīvotāja NATĀLIJA PUNDURE.

Strādā saimniecībā

Ģimenē izaudzināti divi dēli, aug trīs mazbērni. Vecākais dēls ar ģimeni saimnieko netālu no vecākiem, ir sava saimniecība un strādā arī z/s “Kotiņi”, jaunākais dēls dzīvo Rīgā. Runājot par šo gadu, saimniece saka, ka gribētu, lai valdība sadzird lauksaimniekus, lai dabas apstākļi ļauj laikus apstrādāt zemi, lai normāli maksā par pienu un lai izaug laba raža. Saimnieki rūpējas par četrām melnraibām govīm, pienu gadiem ilgi nodod “Preiļu sie-

Foto - no personīgā arhīva

Piena devējas. Melnraibās govīs, kā atklāj Natālija, ir ne tikai labas piena devējas, bet arī mierīgas pēc rakstura. “Darbs pie govīm ir zināms un pierasts kopš bērņības. Nav tā, ka esam, kā saka, piesieti mājās, varam visu paspēt – ja vajag kur izbraukt, govīs izslaucam agrāk,” stāsta saimniece.

Rūpējas par kapiem

Natālija un Francis Punduri aizvadītā gada nogalē saņēma Balvu novada domes Pateicības rakstu par ieguldījumu Briežuciema pagasta sakrālā mantojuma saglabāšanā un uzturēšanā. Viņi ilgus gadus rūpējas, lai Bēliņu kapi būtu sakopti un labiekārtoti, aktīvi iesaistās talku organizēšanā, kapusvētku un sveču vakaru organizatoriskajā darbā. “Rūpes par kapiem ir kā atpūta. Tur ir citāda sajūta. Pati audzēju puķes gan puķu dobēm,

gan kapiem, citreiz ar puķu stādiem palīdz vedekla. Vasaras vakaros eju uz kapiem, kas no mājām ir 10 minūšu gājienā, aplaistīt puķītes,” stāsta Natālija. Viņa stāda puķes ne tikai pie savu tuvinieku kapiem, bet rūpējas arī par tām kapu kopiņām, ko neapkopj mirušo tuvinieki. Ir kapu kopiņas, pie kurām

piederīgie atbrauc tikai vienreiz gadā. “Cenšos, lai visas kapu kopiņas ir apkoptas, lai nepaliek kāda aizmirsta. Sveču vakaros uz katru kapiņu, pie kura neatbrauc piederīgie, uzlieku svečīti. Bēliņu kapos ir vairāk nekā 200 kapu kopiņas. Ir arī kapiņi, par kuriem nezinām, kas tur apglabāts,” atklāj N.Pundure.

Foto - no personīgā arhīva

Natālija un Francis. Ikdienas gaitās viņi ir vienoti, arī darbus dara kopā gan mājās, gan kūti, pat sniegu no rītiem pagalmā iet tīrīt abi divi. Ziema saimniekiem ir tāds mierīgāks gadalaiks, bet martā jau sāksies rosība – puķu sēšana (tad visas palodzes, kā smeļ saimniece, būs pilnas ar stādiem), teliņu gaidīšana u.c.

Aktuāls jautājums lauku saimniecībās

Vai dzīvniekiem pietiks barības?

Šoziem, atšķirībā no vairākām iepriekšējām, sociālajos tīklos lauksaimnieki aktīvi interesējas par sienu vai skābsiena ruļļu iegādi. Pēc tā, ka par augstām cenām vēlas iegādāties pat aizpērņā gada sienu, var noprast, ka barību nav izdevies sagādāt pietiekamā daudzumā.

Pirka sienu vasarā

Runājot par barības sagādi liellopiem aizvadītajā gadā, MADARA VANCĀNE no Vīksnas pagasta, kuras saimniecībā ir 15 lauksaimniecības dzīvnieki, 7 no tiem ir slaucamas govīs, stāsta: – Janvāris sākās ar strauju piena iepirkuma cenu kritumu, bet tad vēl īsti nevarēja saprast, kas notiek, jo saimniecībā bija proteīniem bagāta lopbarība – skābsiens, turklāt ar pieklājīgu rezervi, “Kotiņi” superbarojošie milti, mikroelementi un viss, lai uzturētu dzīvnieku kondīciju un izslaukumus ļoti labā stāvoklī. Protams, arī nelieli uzkrājumi, šeit domāju finanses, no iepriekšējās sezonas, jo piena iepirkuma cena bija samērīga ar dzīves dārdzību. Nāca pavasaris, viss ziedēja un zaļoja, nu tik ķersimies pie darba, gan jau piena cenas nostabilizēsies, vai tad nu mūsu valsts vīri atstās savas zemes kopējus un barotājus likteņa varā..., ka tik ne tā... Sausums, ārpriekšējais sausums, ūdens tikai akas dibenā, lietus nav, to nesola arī Toms Bricis (viņš mums gandrīz Dieva vietā), kartupeļus iestādījam 1.maijā, kamēr vēl kaut nedaudz mitrumiņš augsnē, lai sadzen saknītes. Zāle neaug, nu skaties, kā gribi, nu neaug tā zāle... Neticējām, nu kas, kas, zāle izaugs! Sals -7°..., iekniebiet man, es sapņoju, jūnijā!!! Nosala augšanas konusi pat vizīturīgākajām zālāju sugām! Ko nu darīt? Nekas, gan jau būs labi, visu laiku sevi mierināju..., pat nepamanīju, kā inflācija valsti debesis uzkāpa, kamēr zāles stiebrus pa diviem novadiem skrāpēju! Pļavā, kurā 50 skābsiena ruļļus tinu, dabūju 4 sienu ruļļus! Šeit jau vairs nevar saprast, smieties vai raudāt... Nu neizdevās savākt nepieciešamo daudzumu +/- 15 dzīvnieku vienībām... Pirkām

klāt, bet uzreiz jau vasarā – augustā, lai skaidri zinātu, cik lopu atstāt, cik likvidēt! Paldies Andrim Juganam, kurš pārdeva mums tik augstas kvalitātes sienu pa tik zemu cenu, lai arī citi tirgoja trīs reizes dārgāk pilnīgus pakaišus! Rudens – sezona ir noslēgusies, barība ar normu, bet skābsiena nav, tātad izslaukumu nebūs, tāpat kā atālu nebija... Bez laika bija jālaiž slaucamās gotiņas atvaļinājumā, lai noturētu dzīvniekus kaut cik normālā kondīcijā! Tātad nav piens, nav nauda... Maksājumi arī šogad daudz mazāki nekā 2022.gadā... Ārkārtas atbalsts arī izkusis valdības gaitēnos... Bet optimisms vienmēr palīdz, šis jaunais 2024.gads noteikti būs labāks, jātic, jācer... Būs pavasaris, gan daba nomierināsies! Divus šādus gadus noteikti neizturētu, bet rūdījums un mācība turpmākajiem gadiem noteikti būs! Zemnieki ir sīksta tauta, kurš gan cits, ja ne mēs tiksim ar visu galā! Lai šajā gadā lekna zāle, pilni spaiņi piena, pilni arodi ar graudiem un lai akās netrūkst ūdens!

Lopi šoziem ēd vairāk

LĪGA ČIVČA no Bērzpils pagasta: – Mums uz ziemu ir atstāti 15 liellopi, ar barības sagatavi gāja visādi, kur varēja ko pļaujamo dabūt, to pļāvām. Kopš rudens, kamēr bija kāda zāle vēl ēdama, klāt barojām iepriekšējo gadu sienu. Kartupeļi pieauga, barojām lopus vairāk ar miltiem. Līdz jaunajai zālei, rēķinot pēc skaita, siena ruļļu tā kā vajadzētu pietikt. Graudus vēl rudenī iepirkām klāt. Protams, nopērkam klāt arī mikroelementus, lai dzīvniekiem vairāk tiek kādas piedevas. Ziemas mēnešos liellopus turam kūti, nelaižam laukā, lai kāds nesalauzī kāju vai nesaplēš nagu. Šogad, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pieredze rāda, ka lopi ēd vairāk. Cerams, ka barības pietiks, ja nē, ir vēl saglabājušies iepriekšējo gadu sienu ruļļi.

Aicina būt atbildīgiem

Pārtikas veterinārais dienests, kā lasāms plašsaziņas līdzekļos, dzīvnieku īpašniekiem atgādina, ka lauksaimniecības dzīvnie-

Siens. Jo kvalitatīvāka rupjā lopbarība, jo mazāk nepieciešams izēdināt spēkbarību.

ku turētājiem aukstajā laikā jā rūpējas par dzīvniekiem, nodrošinot tos galvenokārt pietiekamā daudzumā ar barību un ūdeni. Veterinārārste EMERITA GRAUDUMNIECE, taujāta, kā šoziem, kad ar barības sagādi veicies kā nu kuram, parūpēties par dzīvniekiem, atgādina: – Dzīvnieki jānodrošina ne tikai ar sienu, salmiem vai skābsienu, bet arī ar minerālvielām un spēkbarību (slaucamām govīm, piemēram, jāizvēlas kombinētā lopbarība, nevis milti, tām būtu vajadzīga arī melase). Šķiedrvielas ir labi, kuņģis dzīvniekam ir jāpiepilda, bet ko, piemēram, no pāris gadus veca siena kā barības liellops paņems? Varbūt – gandrīz neko. Piena ražošanā ir liela slodze organismam. Arī gaļas lopus nevar atstāt novārtā un barot tikai ar salmiem. Lauksaimniekiem šis ir izvēles un pārdomu gads. Daļai no saimniekiem vajadzētu apsēsties un, ņemot vērā piena iepirkuma cenas, parēķināt, vai turpināt saimniekošanu. Izvēle, protams, ir smaga, jo aiz tās stāv dzīvi dzīvnieki, kuriem jānodrošina ikdienas vajadzības. Nopietni izvērtējiet savas iespējas!

Lappusi sagatavoja A.Socka

Padomi nevalstiskajām organizācijām

Skaidra stratēģija un vēstījums

Jauns zīmols, darbs pie biedrības stratēģijas un biedru kopības sajūtas uzlabošanas, saimnieciskās darbības dažādošana un ziedošanas iespēju papildināšana, kā arī aktīva komunikācija par organizācijas darbu ir aktivitātes, kas latgaliešu kultūras kustībai “Volūda” (biedrībai “LgSC”) ļāvušas veiksmīgi attīstīt un stabilizēt darbību, koncentrējoties uz biedrības mērķu efektīvāku sasniegšanu. Izvērtējot gūto pieredzi, kustība apkopo ieteikumus, kas var noderēt arī citu nevalstisko organizāciju darbībā kapacitātes stiprināšanai.

Latgaliešu kultūras kustība “Volūda” (biedrība “LgSC”) visu savu darbības laiku ir viena no aktīvākajām un spilgtākajām latgaliskās kultūrvides organizācijām, kas īsteno un rada dažādus latgaliskos darbus. Par paveikto 2022. gadā biedrība saņēma arī latgaliešu kultūras gada balvu “Boņuks”. Biedrības darbības pamatvirziens ir latgaliešu valodas un kultūras aktivitātes – popularizēšana, attīstīšana, uzmanības pievēršana, īpašu uzsvāru liekot uz jauniešu iesaisti. Lielākais biedrības ikdienas darbs ir latgaliešu kultūras ziņu portāla “lakuga.lv” darbības nodrošināšana, kā arī akcija “Latgaliešu volūdai draudzeiga vīta”, jauniešu seminārs “Atzols” un izaugsmes programma “LTG tu dū!”, latgaliešu valodas un kultūras vasaras skola pieaugušajiem “Vosorošona”, latgaliešu rakstu valodas nodarbību nodrošināšana un apmācību materiālu sagatavošana, konkurss “Latgolys prozys skaitejumi”, latgaliešu literatūras un cita veida izdevumu sagatavošana (komikss bērniem “Sunāns breiveibā”, bērnu dzejoļu un dziesmu krājums “Vuškeņa iz pļovys”, Egitas Kancānes stāstu krājums “Syltuo mola”, Annas Rancānes jaunākie dzejas krājumi, latgaliešu dziesmu krājums “Muna dzišmu gruomota” un citi), sadarbībā ar Latvijas Radio Latgales studiju īstenojot Ilzes Spergas stāstu krājuma “Dzeiveiba” radio lasījumi, Alda Bukša romāna “Bruoli” radio iestudējums un latgaliešu rakstu valodas diktāts, tāpat folkloras kopa “Ceidari” darbības nodrošināšana, “WhatsApp” digitālās latgaliskās uzlīmes un citi darbi, kuru vidū pasākumu, diskusiju rīkošana, valodas izpēte, iniciatīvas un iesaistīšanās norisēs, kur aktīvi jāpārstāv latgaliskā kultūrvide un tās izaicinājumi.

Līdz ar 2023. gada beigām noslēdzies arī latgaliešu kultūras kustības “Volūda” (biedrības “LgSC”) darbs pie Aktīvo iedzīvotāju fonda atbalstītā projekta “Biedrības “LgSC” kapacitātes stiprināšanas pilsoniskās sabiedrības un iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai un to interese pārstāvējamai Latgales reģionā”, kura mērķis bija stiprināt biedrības kapacitāti un izaugsmi. Tagad, vērtējot paveikto jau ar laiku atstarpī, ir gūstami skaidri secinājumi par padarītā efektivitāti un ieteikumi, kas var noderēt citu organizāciju darbā.

Biedrība un stiprs zīmols

Biedrībai “LgSC”, kurā apvienojušies latgaliskās kultūrvides entuziasti no dažādām Latvijas (un ne tikai Latvijas) vietām un kura iepriekš bija zināma kā “Latgolys Studentu centrs”, ir senas saknes, bet oficiāli kā biedrība tā reģistrēta 2005. gadā. 2020. gadā nosaukums no “Latgolys Studentu centrs” mainīts uz abreviatūru “LgSC” – tāda biedrības apzīmēšanai sabiedrībā ikdienā tika lietota arī iepriekš. Pamatojums šādām pārmaiņām bija tas, ka savulaik biedrību dibināja jaunieši un studenti, kuri pieauga reizē ar organizāciju, taču turpināja tajā aktīvi darboties. Tāpat vairs nenotika tik aktīva paaudžu maiņa, kā arī mainījās pašas biedrības darbošanās veidi, vērieni un intereses. Tas viss noveda pie jautājuma, vai “studentu” vēl arvien ir “studentu”, jo padarītāis un mērķis jau sen bija pārāguši nosacīti “studentu” līmeni. Tāpat ar laiku loģisks kļuva jautājums, vai abreviatūra “LgSC” ir labākais atrastais risinājums, jo tāpat bija sabiedrības daļa, kas nezināja biedrības vēsturi, agrāko nosaukumu, un abreviatūra raisīja jautājumus, kas tad tas ir.

Šī izaicinājuma risināšanu ar projekta atbalstu organizācija arī saskatīja kā vienu no soļiem biedrības kapacitātes stiprināšanā – saprast un atrast jaunu biedrības stāstu un publisko tēlu, kas vairs neliktu uzdot jautājumus, bet reizē palīdzētu arī pašam jaunajam zīmolam sniegt skaidru vēstījumu. Tā, aktīvi iesaistoties “LgSC” biedriem un sadarbojoties ar vienu no Latvijas labākajiem reklāmas sfēras speciālistiem Raimundu Plataci, tapa zīmols “Latgaliešu kultūrys kustība “Volūda””, kas simboliski parāda to, ka biedrība ir iekustinājusi, aizsākusi ļoti daudz latgalisko iniciatīvu un turpinās to darīt arī nākotnē. “Volūda” logotipā iekodēts “vilniša” elements, kas simbolizē kustību, valodas kvalitāti (pareizrakstību) un arī Latgales ūdeņu vijņošanu – kustība sākas kā doma, kas, piedzīvojot realizāciju, iekustina citus cilvēkus Latgalē, Latvijā un visā pasaulē.

Atskatoties uz laiku kopš jaunā zīmola publiskošanas, ir skaidrs, ka pieņemtais lēmums par jauna stāsta veidošanu un iegūtais rezultāts ir pilnībā sevi attaisnojis – organizācija īsā laikā organiski ir atpazīstama kā “Volūda”, uzreiz ļaujot saprast, kas ir tās darbības pamatvirziens. Šis ir arī “Volūdas” ieteikums citām organizācijām – veidot savus stāstus, piesaistīt profesionāļus un tiem uzticēties. Jauns zīmols nav tikai jauns logotips, bet tas ir daļa stratēģijas, stāsta un virziena, kas, visu veiksmīgi savienojot, var ļoti palīdzēt gan organizācijas atpazīstamībai sabiedrībā, gan arī pašas biedrības iekšējo darbības virzienu neskaidribu sakārtošanai.

Skaidra stratēģija

Viena no projekta uzsākšanas vajadzībām līdz ar organizācijas mainību laika gaitā bija biedrības rīcības plāna un stratēģijas atjaunošana, izvērtējot un kopā definējot, kas ir tās lietas, kas organizācijai ir svarīgas, kas ir biedrības vērtības un kādēļ “LgSC” biedri grib darboties organizācijā. Stratēģijas atjaunošana bija paralēls darbs zīmola attīstīšanai un biedrības kopības stiprināšanai, ar ko projekta laikā palīdzēja konsultanti no izaugsmes platformas “MeYou.One” (Ieva un Henric Johansson). Vairākās klātienē un attālinātās satikšanās reizēs, kā arī individuālā darbā ar organizācijas vadību izkristalizējās virzieni, kādos organizācija iet un kas biedriem šķiet svarīgi, interesanti vai vērtīgi. Izstrādājot stratēģijas atjaunošanu, tika ņemti vērā gan īstermiņa, gan ilgtermiņa plāni, gan arī metodes to novērtējumam, kā arī parametri katra no darbības virzienu darbiem. “Volūda” apzinās, ka tās darbu mērķa grupas ir plašas – no bērniem līdz pieaugušajiem, tādēļ arī darbībā jāabalansē, lai katru gadu būtu kādas aktivitātes katrai no mērķa grupām, taču piecu gadu termiņā, kādā tika domāts par stratēģijas atjaunošanu, iezīmējās četri virzieni, kas aptver rakstīšanu, lasīšanu, radīšanu latgaliski, kā arī fizisko vietu, kurā sadarbību rezultātā rodas arvien jaunas idejas, stiprinot gan biedrību, gan citas organizācijas.

Tā kā “LgSC” ir biedrība ar nu jau samērā garu vēsturi un darbošanos ceļu, esot gan aktīvai, gan *noklusūšai* organizācijai, uzsākot projektu, tā bija attīstības posmā, kurā priekšā izšķiršanās – turpināt būt kā interesentu grupai, kuri katrs pats šad un tad īsteno sev interesējošus projektus, vai virzīties uz mērķtiecīgāku organizācijas darbību, apzinātāku plānu īstenošanu. Aktīvo iedzīvotāju fonda atbalstītais projekts ļāva saprast izaicinājumus un sākt darbu pie mērķtiecīgākas virzības. “Volūdas” ieteikums arī citām organizācijām ir nebaudīties pārvērtēt gan mērķus, gan vērtības, gan darbības virzienus, nebaudīties, ka stratēģijas atjaunošana nav ātrs process, ka tas prasa gan biedru iesaisti, gan arī padomu no malas, taču regulāra domāšana par vērtībām, par to, vai vēl arvien tiek iekšēji izvirzīti mērķu virzieni, kā arī skaidri kritēriji biedrības darba izvērtēšanai ļauj stiprināt organizācijas darbu.

Aktīva vizuālā komunikācija

Līdz ar jauno zīmolu kapacitātes stiprināšanas ceļā loģiska šķita arī vizuālās komunikācijas stratēģijas un mārketinga publicitātes materiālu izveidošana, kas “Volūdas” gadījumā īstenojās kā paplašināta zīmola grāmata ar profesionāla dizainera sagatavotu vizuālo materiālu variantiem tām komunikācijas vajadzībām, kas biedrībai var rasties. Šajā gadījumā biedrībai pašiem bija skaidri komunikācijas kanāli un vizuālās vajadzības, ko ļoti ieteicams organizācijai pašiem definēt, tādēļ vizuālajā stāstā tapa gan mārketinga materiālu paraugi, gan sociālo tīklu vizualizācijas, gan krāsu shēmas, fonu un elementu kombinācijas. Iegūtais rezultāts ļoti atvieglojis turpmāko komunikāciju un mārketinga materiālu veidošanu – katra afiša vai cits materiāls nav jāveido no jauna, bet atbilstoši situācijai vieglāk pielāgojams no sagatavēm, kas nozīmē, ka tiek ietaupīti ne tikai laika resursi, bet kvalitatīvu vizuālo komunikāciju iespējams paveikt bez papildu dizaineru piesaistīšanas. Iegūtais rezultāts, ļaujot veidot dizainiski pievilcīgus materiālus, motivējis arī organizāciju veikt vēl aktīvāku komunikāciju. Bieži vien praksē notiek, ka turpmākajā darbā dizaineru sagatavotie paraugi tiek mainīti un *apaug* ar citiem elementiem, bet “Volūdas” ieteikums ir, zinot, ka materiālus pamatā veido paši biedrību darbinieki vai brīvprātīgie, mēģināt maksimāli pieturēties pie iedotajām vizuālajām vadlīnijām. Plašāka zīmola grāmata varbūt sākotnēji var šķist dārgs un laikietilpīgs darbs, taču, ja tas ir izveidots profesionāli, pēc tam gan iegūtais laiks, gan ietaupītie resursi atmaksājas vairākkārt.

Organizācijas finansiālā neatkarība

Latgales reģionā nevalstiskās organizācijas galvenokārt savu pastāvēšanu nodrošina ar projektu palīdzību, kas pamatā ir arī

latgaliešu kultūras kustības “Volūda” stāsts – ja ir projekti, tad ir iespēja darīt un īstenot ieceres, taču bieži vien arī tās jāpielāgo konkrētā projekta prasībām. No otras puses tas ir ļoti nestabils un īstermiņa risinājums, jo nav garantiju, ka projektu finansējums vienmēr tiks piesaistīts. Aktīvo iedzīvotāju fonds mudināja domāt par veidiem un risinājumiem, kādos vēl biedrības var piesaistīt līdzekļus un būt mazāk atkarīgas no projektu finansējuma. Arī biedrība “LgSC”, kurai ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss, izmantojot aicinājumu, projekta laikā attīstīja papildu divus virzienus – ziedojumu piesaisti un internetveikala attīstīšanu, abus savienojot biedrības atbalsta platformā-veikalā <http://voluda.lv>. Ziedojumu piesaiste tika izvēlēta stratēģija pašiem skaidri definēt vajadzības, piedāvājot interesentiem izvēlēties, kādu tieši un cik lielu atbalstu sniegt – kā internetveikalā iespējams “iegādāties” gan veselu portāla “lakuga.lv” dienas saturu, kādas nākotnes grāmatas eksemplāru, sociālo tīklu ziņojumu ar latgaliešu valodas padomu, bērniem domātas dziesmas pantiņa ierakstīšanu un tamlīdzīgi. Tāpat biedrība izveidoja profilu “Mobilly” ziedošanas platformā, ļaujot organizāciju atbalstīt arī bez specializēto mērķu izvēlēšanās. Projekta īstenošanas laiks sakrita gan ar Covid-19 pandēmiju, gan Krievijas agresīvo iebrukumu Ukrainā, kad “Volūdai” no vienas puses bija jāstrādā pie domas par ziedojumu piesaisti organizācijas pamatvirzienam, taču no otras bija skaidra apziņa, ka šobrīd citur vajadzīgs daudz lielāks atbalsts un vai ir ētiski mēģināt kaut ko vēl lūgt sev, tādēļ uzsvārs uz ziedojumu piesaisti netika likts tik liels un aktīvs, cik sākotnēji domāts. Tas arī reizē ir ieteikums citām organizācijām – nedomāt, ka ziedojumu piesaistes kampaņa var risināt visus finansiālos izaicinājumus vai palīdzēt piepildīt visas idejas, taču, neskatoties uz satricinājumiem, arī neatmet domu par aicinājumu atbalstīt savas vērtības.

Reizē, domājot par saimnieciskās darbības dažādošanu, biedrība izveidoja savu internetveikalu, kurā interesenti var iegādāties gan “Volūdas” radītos produktus – grāmatas, spēles, citus izdevumus, gan arī bez maksas “nopirkt” sagatavotos materiālus. Tāpat organizācija papildināja produktu piedāvājumu, gan ar valodas konsultācijām un kursiem – lietām, ko var nodrošināt biedrības speciālisti ar savu prasmju un zināšanu resursiem, bet biedrība no tā gūt finansiālu labumu. Domāšana par saimniecisko darbību biedrībai lika apzināt resursus – materiālos un cilvēku, tādā veidā pašiem apjaušot, ka jau tagad ir daudz vairāk iespēju piesaistīt un projektam neatkarīgu finansējumu nekā domāts. Savu esošo un potenciālo resursu revīzija un pārskatīšana, kā arī *sapakošana* ir efektīvs veids, kādā organizācija var piesaistīt papildu līdzekļus.

Savējo apzināšana un apzināšanās

Biedrība “LgSC” vienmēr ir bijusi organizācija, kurā ir samērā aktīva biedru mainība – pieaugot pašiem un mainoties interesēm, mainās arī biedrībā iesaistītie – kāds padarbojas un vairs nedarbojas, kāds ir aktīvs visu laiku, kāds atkal pēc laika atgriežas, tādēļ jau iepriekš pieminētajā izšķiršanās brīdī un jaunā zīmola meklējumos bija svarīgi mēģināt atjaunot biedru kopības sajūtu, ko vairāku nodarbību ciklā un arī individuālajās koučinga sesijās palīdzēja darīt “MeYou.One” eksperti. Aktīva un atbalstoša biedru būšana organizācijā ir viens no (ja pat ne galvenais) priekšnosacījumiem arī veiksmīgai organizācijas darbībai. Projekta laikā aktivitātēs iesaistījās aptuveni 20 organizācijas biedri, kopā domājot par vērtībām, kādēļ katrs piedalās “LgSC”, kā arī par kopējo organizācijas virzienu.

Iekšējā un ārējā sadarbība “Volūdas” pieredzē ir viena no veiksmes atslēgām, ko biedrība noteikti iesaka izmantot jebkurai citai nevalstiskai organizācijai. Lai arī sadarbības ne vienmēr ir vienkāršas un vieglas, taču tās var sniegt papildu kapacitāti lietās, kurās organizācija nav tik stipra, ļauj paskatīties uz savas pārstāvētās jomas izaicinājumiem ar citu skatu, tāpat citu pieredze ļauj izvairīties no kādām kļūdām vai tieši dot impulsu veiksmīgās aktivitātes pamēģināt arī savā darbā. Savukārt aktīva iekšējās informācijas apmaiņa ļauj biedriem justies piederīgākiem organizācijai un tā stiprināt to no iekšpuses. “Volūda” noteikti iesaka arī izmantot starptautiskās pieredzes gūšanas iespējas, jo, domājot par kādām problēmsituācijām Latvijā kā unikālām, tomēr ir radās, ka arī citur pasaulē ir līdzīgi un problēmu risināšanai var izmantot metodes, kas jau citur ir pierādījušas kā efektīvas, vai arī tieši otrādi – pieredzes apmaiņa ļauj novērtēt, cik tomēr mēs esam salīdzinoši labā pozīcijā un ar savu darbu varam to padarīt vēl labāku un stabilāku.

EDEITE LAIME

Bērnu futbola turnīrs

“Rēzekne Open Kids 2023”

Lai bumba ripo labi!

U-6

Foto - no personīgā arhīva

U-7

Foto - no personīgā arhīva

Visjaunākā Balvu futbolistu maiņa! Futbola turnīrā “Rēzekne Open Kids 2023” piedalījās arī “U-6” un “U-7” Balvu komandas (attēlos), kuru galvenais treneris ir INGUS ZAHARĀNS. Viņš pastāstīja, ka šie futbolisti ir visjaunākā futbolistu paaudze Balvos. Jānovēl, lai bumba ripo labi arī turpmāk! Savukārt jautāts, kas vēl šobrīd aktuāls jauniešu futbolā, I.Zaharāns darīja zināmu, ka “U-15” vecuma grupas futbolisti, par kuru triumfu Latvijas čempionāta Attīstības grupā rakstijām aizvadītā gada nogalē, šobrīd startē Latvijas čempionāta telpu futbolā: “Šī turnīra pirmais posms jau aizvadīts, kurā mūsu komanda uzvarēja abos mačos, pieveicot gan “Madonas BJSS”, gan arī FK “Auda”. Otrais posms notiks 21.janvārī Salaspilī, kurā Balvu komandas futbolisti aizvadīs vēl divas spēles – pret Jelgavas komandu un JDFS “Alberts” futbolistiem. Savukārt 17.februārī notiks turnīra finālposms, kurā Balvu komanda vietu gan vēl nav garantējusi. Tāpat daudzas Balvu komandas sāks startu Ziemeļaustrumu reģiona futbola turnīrā.”

Decembrī piepūšamajā futbola hallē Rēzeknē notika bērnu futbola turnīrs “Rēzekne Open Kids 2023”, kurā piedalījās divu vecuma grupu jaunie futbolisti.

Vecuma grupas “U-6” (2017.gadā dzimušie) turnīrā startēja kopumā vienpadsmit komandas no Balviem, Rēzeknes, Smiltenes un Ludzas, bet vecuma grupā “U-7” (2016.gadā dzimušie) no šīm pašām pilsētām bērnu sporta pasākumā piedalījās desmit komandas. Šajās vecuma grupās maču rezultāti oficiāli netiek fiksēti (to dara no desmit gadu vecuma),

bet, neatkarīgi no tā, ikvienas komandas jaunos futbolistus apbalvoja ar medaļām. “Pateicamies komandu treneriem, vecākiem un, protams, jaunažiem futbolistiem par dalību turnīrā!” gandarīti par aizvadīto bērnu sporta pasākumu ir turnīra organizētāji.

Jāpiebilst, ka piepūšamo futbola halli Rēzeknē svinīgi atklāja 2022.gada 4.februārī, kas ir lieliska iespēja visu gadu, tajā skaitā ziemas sezonā, trenēties un spēlēt futbolu komfortablos apstākļos – zem jumta un uz kvalitatīva laukuma seguma. Tobrīd šī halle mūsu kaimiņpilsētā kļuva par pirmo šāda tipa

sporta būvi Latvijā, kas bija Rēzeknes pašvaldības un Latvijas Futbola federācijas realizēts sadarbības projekts. Pašvaldība projektā ieguldīja 407 222 eiro lielu finansējumu, bet Latvijas Futbola federācija sagādāja piepūšamās futbola halles kupolu, futbola laukuma mākslīgo segumu un uzdāvināja futbola vārtus. Papildus futbola hallē izbūvēts arī hokeja laukums, tāllēšanas bedre no volejbola laukumi, kā arī veikti dažādi labiekārtošanas darbi, stāvvietu izbūve un asfalta seguma atjaunošana.

Zolīte

Sadala medaļas kāršu spēlē

Foto - F.Bukšs

Labāko trijnieks! Attēlā no kreisās puses – Raimonds Plavnieks (2.vieta), Einārs Kornejs (1.vieta) un Gunārs Prolis (3.vieta).

Šķilbēnu pagasta kultūras centrā “Rekova” noslēdzies Ziemeļlatgales Sporta centra organizētais Balvu novada atklātais čempionāts zolītē.

Uz sacensībām ieradās 27 zolītes spēlētāji. Turklāt, atšķirībā no citu gadu turnīriem, šogad par veiksmi viriešu konkurencē vēlējas pārliecināties arī dāma no Ludzas.

Kopumā sacensību dalībnieki izspēlēja septiņas kārtas. Ilgajā un grūtajā cīņā par turnīra uzvarētāju kļuva Einārs Kornejs, 2.vietu ieguva Raimonds Plavnieks, bet 3.vietā ierindojās Gunārs Prolis. Pirmo trīs godalgoto vietu ieguvēji saņēma kausus, bet zoļmeistari, kuri ierindojās no 4. līdz 10.vietai – medaļas. Sacensību organizētāji visiem dalībniekiem pasniedza arī diplomus un saldumu balvas.

Jāpiebilst, ka par galvenā tiesneša un protokolista pienākumu pildīšanu parūpējās Francis Bukšs, bet Juris Vilkaite ķēra sacensību labākos fotomirkļus! “Veiksmīgus visiem startus arī turpmāk!” vēl zolītes sacensību organizētāji.

Ziemassvētku kauss volejbolā

Atkusnis pārspēj olīvas

Foto - no personīgā arhīva

Pavisam nesen sagaidījām Ziemassvētkus un nosvinējām Jauno gadu. Par godu visgaišākajiem gada svētkiem notika arī “Bērzpils Ziemassvētku kauss volejbolā 2023”.

Kopumā sacensībās piedalījās piecas volejbola komandas. Katra no tām savstarpēji izspēlēja vienu setu līdz 25 punktiem un noskaidroja vietu sadalījumu. Savukārt turpinājumā divas labākās komandas tikās finālmačā. Jāpiebilst, ka maču pauzēs notika arī dažādas ar volejbolu saistītas aktivitātes, kurās klātesošie varēja iegūt vērtīgas balvas. Tikmēr sacensību rezultāti bija sekojoši: “Rasols ar olīvām” pret “Grinči” – 25:19; “Ziemassvētku atkusnis” pret “Bērzi” – 25:11; “Puziki” pret

“Rasols ar olīvām” – 20:25; “Grinči” pret “Ziemassvētku atkusnis” – 18:25; “Bērzi” pret “Grinči” – 25:20; “Rasols ar olīvām” pret “Ziemassvētku atkusnis” – 26:24; “Puziki” pret “Bērzi” – 25:21; “Bērzi” pret “Rasols ar olīvām” – 24:26; “Grinči” pret “Puziki” – 20:25.

Finālā tikās “Rasols ar olīvām” pret komandas “Ziemassvētku atkusnis” volejbolistiem. Pārāki ar rezultātu 2:0 izrādījās “Ziemassvētku atkusnis”, tādējādi izcīnot 1.vietu. Šajā komandā spēlēja Aigars Kalniņš, Rihards Melnis, Ilmārs Džigurs, Andris Zvejnieks, Ainārs Škapars. 2.vietu ieguva “Rasols ar olīvām”, 3.vietu – “Puziki”, 4.vietu – “Bērzi”, bet 5.vietā ierindojās volejbolisti no komandas ar ne mazāk kolorītu nosaukumu “Grinči”.

Nepalaid garām!

Ziemeļlatgales Sporta centrs informē, ka šo sestdien un svētdien Balvu sākumskolas sporta zālē notiks Balvu novada atklātais čempionāts telpu futbolā. **13.janvārī** pulksten 10 laukumā dosies “Veterāni” un “BVĢ”, pulksten 10.45 – “Balvi” un “Alūksne”, pulksten 11.30 – “Baltinava” un “BSC”, pulksten 12.15 – “Alūksne” un “Veterāni”, pulksten 13 – “BVĢ” un “BSC”, bet pulksten 13.45 – “Baltinava” un “Zidāni”.

Savukārt **14.janvārī** pulksten 10 savstarpējā spēlē tiksies “Veterāni” un “BSC”, pulksten 10:45 – “BVĢ” un “Zidāni”, bet pulksten 11.30 – “Balvi” un “Baltinava”. Tajā pašā dienā sāksies arī izslēgšanas mači, pulksten 12.15 ceturtdaļfinālā par uzvaru cīnoties regulārā turnīra 2. un 7.vietas ieguvējiem, pulksten 13 – 3. un 6.vietas ieguvējiem, bet pulksten 13.45 spēkiem mērosies 4. un 5.vietas ieguvēji.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Izsaukums Vīksnas pagastā

Uzdāvina dūmu detektoru

Paša nu jau aizvadītā gada nogalē – 30.decembrī pulksten 22.17 ugunsdzēsēji glābēji saņēma izsaukumu uz Vīksnas pagastu.

Tam iemesls bija, jo divstāvu dzīvojamās mājas otrā stāva dzīvokļa virtuvē pie krāsns dega grīda 2 m² platībā. Izsaukumu uz šādiem notikumiem ne tikai mūsupusē, bet arī visā Latvijā netrūkst. Šajā gadījumā pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās no ēkas evakuējās arī divi cilvēki. Turklāt, lai arī to nosaka Ugunsdrošības noteikumi, mājokli diemžēl nebija uzstādīts dūmu detektors, kuru ugunsdzēsēji glābēji kampaņas “Izglāb dzīvību – uzstādi un regulāri pārbaudi dūmu detektoru!” ietvaros dzīvokļa iemītniekiem uzdāvināja.

“Dzirdam dažādus attaisnojumus”

Atgādinām, ka jau no 10.decembra Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) īsteno informatīvo kampaņu “Izglāb dzīvību – uzstādi un regulāri pārbaudi dūmu detektoru!”. Tās laikā ugunsdzēsēji glābēji ne tikai izglīto iedzīvotājus par dūmu detektoru darbības principiem un nepieciešamību regulāri veikt to darbības pārbaudi, bet, gluži tāpat kā gadījumā Vīksnas pagastā, uzstāda vai dāvina dūmu detektorus to senioru un ģimeņu ar bērniem mājokļos, kuros izcēlies neliels ugunsgrēks. “Izsaukumos uz dzīvojamo sektoru visā Latvijā ugunsdzēsēji glābēji atgādina iedzīvotājiem par ugunsdrošības prasībām mājoklī, bet īpaši par dūmu detektora svarīgo nozīmi. Ja mājoklī ir uzstādīts dūmu detektors, tad kopīgi ar mājokļa iemītniekiem pārbaudām dūmu detektoru darbību. Savukārt mājokļos, kur izcēlies neliels ugunsgrēks un dūmu detektors

nav uzstādīts, VUGD amatpersonas dūmu detektoru uzdāvina un, ja iespējams, uzreiz to arī uzstāda. Kampaņa noslēgsies, kad visā Latvijā būs uzstādīti vai izdalīti 560 dūmu detektori. Tāpat jāpiebilst, ka kampaņas aktivitātes īstenojam tikai ar mājokļa īpašnieka vai iemītnieku piekrišanu. Arī dūmu detektoru uzstādīšanu veicam tikai īpašnieka klātbūtnē un saskaņojot tā izvietojuma vietu, kā arī visas VUGD īstenojamās kampaņas aktivitātes ir bez maksas,” informē VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļā.

Savukārt VUGD priekšnieks MĀRTIŅŠ BALTMANIS stāsta, ka izsaukumu vietās nākas dzirdēt dažādus attaisnojumus, kāpēc mājokļos joprojām nav uzstādīti dūmu detektori: “Tāpēc, īstenojot šo kampaņu, vēlamies uzlabot ugunsdrošības stāvokli un, iespējams, arī izglābt dzīvības. Tikmēr mājokļos, kur dūmu detektors ir uzstādīts, atgādinām, ka nepietiek tikai ar tā uzstādīšanu, bet nepieciešams arī regulāri pārbaudīt dūmu detektoru darbību, notīrīt no tā putekļus un nomainīt bateriju.”

Detektors – tikai katrā trešajā mājoklī

Jau no 2020.gada 1.janvāra stājās spēkā Ugunsdrošības noteikumu prasības, ka visos dzīvokļos un privātmājās obligāti jābūt uzstādītam vismaz vienam autonomam dūmu detektoram, kas reaģē uz dūmiem, bet privātmājas papildus jānodrošina arī ar ugunsdzēsības aparātu. Neskatoties uz to, VUGD apkopotā informācija liecina, ka aizvadītajā gadā tikai katrā trešajā mājoklī, kurā bija izcēlies ugunsgrēks, ugunsdzēsēji glābēji konstatēja uzstādītu dūmu detektoru. Līdztekus nereti tiek saņemti izsaukumi uz mājokļiem, kur dūmu detektors

Dūmu detektoram jābūt uzstādītam katrā mājoklī! Tas ar spalgas skaņas palīdzību brīdina par izveidojušos sadūmojumu, sniedz iespēju savlaikus pamanīt ugunsgrēku un glābt savu dzīvību!

nostrādājis kļūdaini, jo nav veikta tā darbības pārbaude un nomainīta baterija. “Autonomais ugunsgrēka detektors ir neliela ierīce, kas patstāvīgi spēj konstatēt telpā izveidojušos dūmus un par to ar 80 decibelu skaņas signālu brīdina mājokļa iemītniekus. Dūmu detektoru var nopirkt dažādās tirdzniecības vietās. Uz tā korpusa jābūt izvietotam CE marķējumam un informācijai par detektora atbilstību Eiropas standartam ‘EN 14604’. Detektora uzstādīšana ir salīdzinoši vienkārša – to piestiprina pie griestiem ar komplektā pievienotām skrūvēm vai abpusējo līmlenti. Ikviens iedzīvotājs ir līdzatbildīgs par savu drošību un to, lai ikdienā tiktu ievērotas ugunsdrošības prasības!” uzsver VUGD.

Bojāgājušo statistika Latvijā

Ugunsgrēkos	No ūdenstīpēm izcēlies
2024.gadā – 1	2024.gadā – 0
2023.gadā – 68	2023.gadā – 116
2022.gadā – 74	2022.gadā – 94
2021.gadā – 102	2021.gadā – 100
2020.gadā – 83	2020.gadā – 122
2019.gadā – 76	2019.gadā – 96
2018.gadā – 81	2018.gadā – 118

Evakuē cilvēkus

29.decembra pēcpusdienā ugunsdzēsēji glābēji saņēma izsaukumu uz Brīvības ielu Balvos, kur divstāvu dzīvojamās mājas otrā stāva dzīvoklī dega mēbeles 5 m² platībā. Sakarā ar notikušo no blakus dzīvokļa tika evakuēti pieci cilvēki.

Deg sodrēji

4.janvārī ugunsdzēsēji glābēji saņēma izsaukumu uz Žīguru pagastu, kur dzīvojamā mājā dūmvadā dega sodrēji. Lai arī šobrīd lielais sals jau atkāpies, ziema turpinās un VUGD atgādina, ka, esot aukstiem laika apstākļiem, palielinās neiztīrītu dūmvadu ugunsgrēki: “Aukstā laikā cilvēki intensīvi un bieži kurina apkures ierīces, kas palielina iespējamību, ka ilgi netīrīti sodrēji dūmvados var aizdegties un uguns var izplatīties māju konstrukcijās. Lai pasargātu savu mājokli no ugunsnelaimes, aicinām nepārkurināt apkures ierīces, parūpēties, lai dūmvadu un apkures ierīču tuvumā nebūtu novietoti degspējīgi priekšmeti, kā arī regulāri tīriet dūmvadus no sodrējiem! Rūpes par apkures iekārtas drošu un pareizu lietošanu palīdzēs novērst ugunsgrēku!”

Lasītājs jautā

Vai ukraiņi arī turpmāk saņems palīdzību?

Nav noslēpums, ka daļa sabiedrības skeptiski attiecas pret palīdzību tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri dodas no savas valsts un apmetas uz dzīvi Latvijā Krievijas Federācijas uzsāktā vispārējā uzbrukuma dēļ.

Viens no argumentiem ir, ka mūsu valstī pašiem netrūkst problēmu un ir jādodomā, kā uzlabot jau tā ne pārāk augsto Latvijas iedzīvotāju labklājības līmeni. “Cilvēkiem, kuri Latvijā dzimuši, auguši un visu mūžu šeit maksājuši nodokļus, nereti nākas paiet maliņā, lai priekšroku kādu pakalpojumu vai finansiāla atbalsta saņemšanā dotu Ukrainas bēgļiem. Vismaz tāda ir mūsu pieredze,” spriež daļa iedzīvotāju, ar kuriem aprunājās “Vaduguns” žurnālists.

Protams, netrūkst arī cilvēku, kuri uzskata, ka nelaimē nokļuvušiem cilvēkiem, tajā skaitā bēgļiem no Ukrainas, noteikti jāpalīdz un tas vispār nav apspriežams jautājums. Jebkurā gadījumā arī laikraksta “Vaduguns” redakcija pagājušajā nedēļā saņēma lasītāja jautājumu, vai Ukrainas civiliedzīvotāji arī šogad saņems dažāda veida palīdzību no Latvijas valsts?

Atbalsts nav lielāks par Latvijā dzīvojošajiem

Iekšlietu ministrija informē, ka 19.decembrī Ministru kabinets apstiprināja pasākumu plānu, kas paredz atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijā Republikā arī šajā gadā, tādējādi turpinot 2022. un 2023.gadā īstenotos atbalsta pasākumus. **Vienlaikus ministrija uzsver, ka Ukrainas civiliedzīvotājiem iespējamo pakalpojumu un atbalsta apmērs vienam**

cilvēkam veidots, ievērojot pamatprincipu, ka tas nepārsniedz Latvijas iedzīvotājiem pieejamo atbalsta apmēru! “Plāns attiecas gan uz tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri jau uzturas Latvijā, gan uz tiem, kuri ieceļos šogad, kas nosaka septiņdesmit piecus valsts institūciju, pašvaldību, nevalstisko organizāciju un komersantu īstenojamus pasākumus desmit rīcības virzienos. Ukrainas civiliedzīvotājiem ir nodrošināta uzturēšanās un tiesības uz nodarbinātību apliecināšanu dokumentu izsniegšana, informācijas sniegšanas pakalpojumi, primārais atbalsts izmitināšanai un ēdināšanai, sociālā palīdzība, finansiāla atbalsta pasākumi, piekļuve izglītībai un veselības aprūpei, ar nodarbinātības veicināšanu saistīti atbalsta pasākumi, valodas apmācības, kultūrorientācijas un citi integrācijas pasākumi, kā arī tiek nodrošināta nepilngadīgu (bez vecāku pavadības) ieceļojušo personu tiesības un intereses,” informē ministrija.

Nav sagaidāms, ka karš beigsies tuvākajā laikā

Saskaņā ar datiem par Ukrainas civiliedzīvotāju ieceļošanu Latvijā 2023.gadā, plāna izstrādei un finanšu aprēķinu veikšanai tiek pieņemts, ka provizoriski šogad Latvijā no jauna varētu ierasties aptuveni 12 000 Ukrainas civiliedzīvotāju. Pasākuma plāna realizācijai šobrīd plānoti 70 miljoni eiro, paredzot iespēju šo summu arī palielināt. “Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 1.pants nosaka, ka likumā paredzētais atbalsts šiem cilvēkiem tiek sniegts Krievijas Federācijas izraisītā bruņotā konflikta laikā. Karadarbība Ukrainā joprojām ir aktīva, uzbrukumi civiliedzīvotājiem un infrastruktūrai notiek visā Ukrainas teritorijā. Bruņotā

Šogad atbalstam ukraiņiem plānoti 70 miljoni eiro. Iespējams, summa palielināsies.

konflikta eskalācijas risks saglabājas augsts un sagaidāms, ka Krievijas Federācija turpinās savus centienus iznīcināt civilo infrastruktūru, tādējādi būtiski apgrūtinot primāro vajadzību nodrošināšanu civiliedzīvotājiem. Saskaņā ar Starptautiskās Migrācijas organizācijas aprēķiniem, uz 2023.gada 25.maiju Ukrainā bija 5,1 miljons iekšēji pārvietotu personu. Savukārt saskaņā ar Apvienoto Nāciju Augstā komisāra bēgļu jautājumos aprēķiniem, uz 2023.gada jūniju Ukrainā bija 17 miljoni iedzīvotāju, kuriem nepieciešama steidzama humanitāra palīdzība. Līdz ar to paredzams, ka droša atgriešanās Ukrainā 2024.gadā lielākajai daļai no Eiropas valstīs, tajā skaitā Latvijā izmitinātajiem pagaidu aizsardzības saņēmējiem no Ukrainas, nebūs iespējama,” uzsver ministrija.

Tā piebilst, ka kopumā Eiropas Savienības dalībvalstīs šobrīd patvērumu raduši nepilni četri miljoni pagaidu aizsardzības saņēmēju. Tikmēr Latvijā pašlaik reģistrēti vairāk nekā 32 000 Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri saņem palīdzību no pašvaldībām, bet vairāk nekā 61 000 ukraiņiem ir izsniegtas termiņuzturēšanās atļaujas un ilgtermiņa D vīzas*.

* Vienreizēja, divreizēja vai daudzkārtēja Latvijas nacionālā ieceļošanas vīza, kas ārzemniekam dod iespēju vīzā norādītajā laikā vienu, divas vai neierobežotu reizi skaitu ieceļot Latvijas Republikā, vīzā norādīto laiku uzturēties valstī un izceļot no tās.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Der zināt

Stājušies spēkā bargāki sodi

1.janvārī stājās spēkā vairākas būtiskas izmaiņas Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā, kas tostarp salāgo sodu piemērošanas politiku par priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem neatkarīgi no vides, kurā pieļauts pārkāpums. Izmaiņas paredz, ka juridiskajām personām, t.sk. politiskajām partijām, par priekšvēlēšanu aģitācijas kārtības pārkāpšanu vai noteikto ierobežojumu neievērošanu publiskajās vietās, preses izdevumos, kā arī sociālajos tīklos un citviet internetā maksimālais piemērojama naudas sods būs EUR 7 100. Vienlaikus Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) atgādina, ka turpmāk politiskajām organizācijām un ar tām nesaistītām personām jāņem vērā, ka apmaksātu priekšvēlēšanu aģitāciju elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, publiskās vietās, preses izdevumos, kā arī sociālajos tīklos un citviet internetā varēs veikt tikai Latvijas valsts oficiālajā valodā vai citā Eiropas Savienības oficiālajā valodā. Valsts valodas lietojuma uzraudzību priekšvēlēšanu periodā veiks Valsts valodas centrs.

Ja Valsts valodas centrs konstatēs, ka apmaksātas priekšvēlēšanu aģitācijas laikā aģitācija īstenota, neievērojot valodas lietošanas noteikumus, KNAB priekšnieks būs tiesīgs uzdot aģitācijas veicējam iemaksāt pretlikumīgi izlietos finanšu līdzekļus valsts budžetā. Šajā gadījumā par aģitācijas veicēju uzskatāma persona, kura nav saistīta ar politiskajām organizācijām. KNAB norāda, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods pirms šogad plānotajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām sāksies 10.februārī un ilgs līdz vēlēšanu dienai – 8.jūnijam.

Var pieteikties biznesa ideju konkursam

Lai veicinātu jauniešu radošumu, sadarbības un plānošanas prasmes, kā arī iesaisti mūsdienu ilgtspējas izaicinājumu risināšanā, jau piekto gadu notiks biznesa plānošanas konkurss "Biznesa skices". Līdz 22.janvārim skolēnu un studentu komandas no visas Latvijas aicinātas pieteikties konkursam, ko organizē Swedbank sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru un Rīgas Tehniskās universitātes Zinātnes un inovāciju centru. Konkurss "Biznesa skices" var pieteikties pamatskolu (7.-9.klašu), vidusskolu (10.-12.klašu skolēni un profesionālo vidējo izglītības iestāžu 1.-4.kursa audzēkņi), kā arī augstskolu (bakalaura un 1. līmeņa studiju programmas studenti) komandas. Aicinātas pieteikties gan komandas, kam jau ir savs skolēnu mācību uzņēmums vai biznesa ideja, gan tie, kuriem to vēl nav. Tā ir iespēja jauniešiem darboties biznesa videi pietuvinātos apstākļos un izmēģināt noderīgus rīkus un platformas, kā arī pārbaudīt savas biznesa idejas potenciālu un dzīvotspēju, jo visas idejas vērtēs ne tikai ekspertu žūrija, bet arī potenciālie klienti. Šogad īpaši gaidītas ir biznesa idejas, kas risina iedzīvotāju vajadzības ilgtspējīgā veidā, rūpējoties par planētu un cilvēkiem.

Starp iepriekšējo gadu finalistiem bijuši tādas biznesa idejas kā vietnes kodēšanas apguve, podi, kas aplaista augus, attīstošās koka konstrukcijas bērniem, ēšanas instrumenti ar stabilizatoru cilvēkiem ar veselības problēmām, stends elektroskrojiteņu uzlādei un saslēgšanai, dažādas spēles un lietotnes kvalitatīvai brīvā laika pavadīšanai un jaunu prasmju apgušanai u. c. Katrā vecuma grupā 1. vietas ieguvēji saņems 1500 eiro, 2.vietas ieguvēji – 1000 eiro, bet komandas, kas iegūs 3.vietu, – 500 eiro pēc nodokļu nomaksas.

Nabadzības riskam pakļauti 22,5% iedzīvotāju

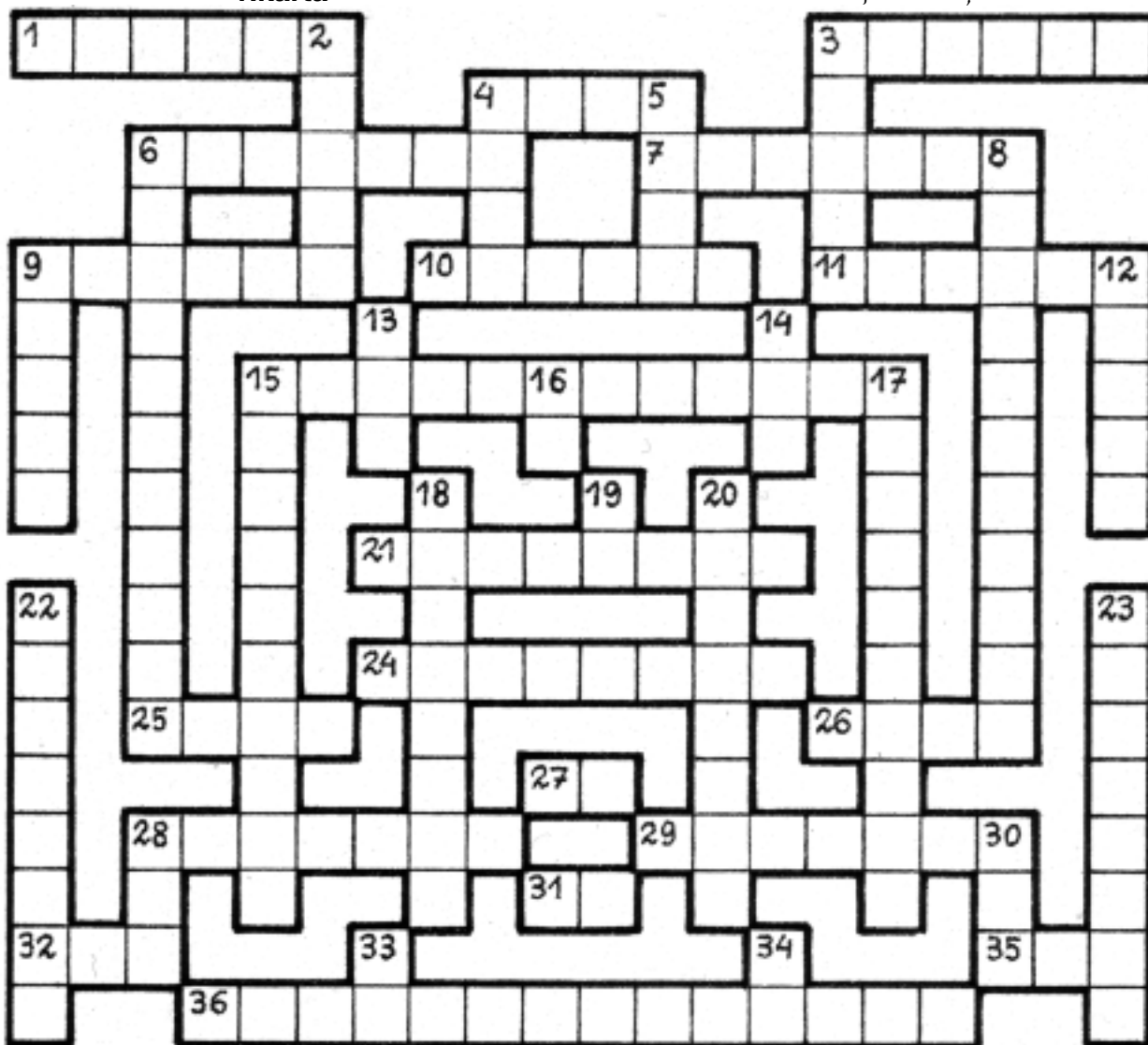
2022.gadā Latvijā nabadzības riskam bija pakļauti 419 tūkstoši jeb 22,5% iedzīvotāju – tikpat, cik 2021.gadā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) 2023.gadā veiktās iedzīvotāju aptaujas dati. Šo iedzīvotāju rīcībā esošie ienākumi bija zem nabadzības riska sliekšņa. Visvairāk (40,1%) nabadzības riskam bija pakļauti vecāka gadagājuma iedzīvotāji vecumā no 65 gadiem. Īpaši nabadzības riskam bija pakļauti vientuļie vecāka gadagājuma iedzīvotāji (67,8%). Tāpat augsts nabadzības risks bija starp pilngadīgiem bezdarbniekiem (53,9%) un mājsaimniecībām ar vienu pieaugušo un apgādībā esošiem bērniem (29,6%).

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.janvārim.

1.kārta

Sastādīja G.Gruziņa

Decembra mīklu atrisināja: I.Svilāne (Lazdukalns), A.Mičule (Tilža), Ļ.Baranova (Balvi).

Par decembra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem ĻUBA BARANOVA no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

"Ukraina – 9"

(Avoti: V.Klišāns "Ievads Ukrainas vēsturē", interneta resursi)

Horizontāli: 1. Kuras tautas, izņemot poļu, kultūra vēsturiski dominēja Ļvivā? 3. Pilsēta, kurā 20.gs. 20-tajos gados mācījās S.Bandera. 4. Upe 92 km garumā Aizkarpatu apgabalā, Tisas labā pieteka. 6. Pilsēta Kijivas apgabalā, rakstos pirmo reizi minēta 1390.gadā, pilsētā atrodas arhitektūras piemineklis – Pokrovas pareizticīgo baznīca, celta 1772.gadā. 7. Viens no ukraiņu nacionālistu kustības vadītājiem 1930.-1950.g., Ukraiņu nacionālistu organizācijas (OUN) vadītājs 1941.-1940.g, dzimis 1909.gada 1.janvārī. 9. Valsts, kuras sastāvā pēc Pirmā pasaules kara nonāca Galīcijas un Volīnijas lielākā daļa. 10. Kuras pilsētas senākais nosaukums bija Juzefgrodā? 11. Mazs ciems Rivnes apgabalā pie Baltkrievijas robežas. 15. Polijas valsts politika 20.gs. 20-tajos gados ukraiņu apdzīvotajos apgabalos, kas sekmēja ukraiņu nacionālisma pieaugumu. 21. Pilsēta galējos rietumos pie Latoricas upes, pēc Pirmā pasaules kara – Čehoslovākijas sastāvā. 24. Aizkarpatu ukraiņu politiskais, kultūras, reliģijas darbinieks, dzimis 1874.gadā 17.martā. 25. Vītoli dzimtas lapu koks, plaši izplatīts Ukrainā. 26. Ukrainas Sarkanajā grāmatā iekļauts pūču dzimtas plēsīgs putns. 27. Poļu zinātniskās fantastikas rakstnieks, filozofs (iniciāli), dzimis 1921.gadā 12.septembrī Ļvivā (slavenākais darbs – "Solāris"). 28. Pilsēta, kuras ģerbonī un karogā attēloti divas lauvas un koks. 29. Sinonīms vietniekvārdam 'ikviena'. 31. Ukraiņu komponists, diriģents (iniciāli), plaši pazīstams ar ukraiņu tautsdziesmu apdarēm (pazīstamākā – Ziemassvētku dziesma "Ščedrik"), dzimis 1877.gadā 13.decembrī. 32. Daudzskaitļa personas vietniekvārds. 35. Darina ziedu vainagu. 36. Kuras valsts sastāvā esošajiem Aizkarpatu ukraiņiem un rusiņiem tika piešķirta un atbalstīta plaša kultūraautonomsija (uz īsu brīdi 1938.gadā šī valsts kļuva par triju slāvu tautu federālu valsti)?

Vertikāli: 2. Dienvidburgas kreisā pieteka (pavisam 3 upes ar tādu nosaukumu). 3. Ukraiņu valodā – neliels dārzs, arī bērnu dārzs. 4. Upe Polijā un Ukrainā, Ukrainā – Rietumbugas kreisā pieteka Ļvivas apgabalā. 5. Trauks maizes mīklas raudzēšanai. 6. Pilsēta ASV, kurā 20.gs. 2.pusē atradās Ukrainas Tautas republikas trimdas valdība. 8. Kuras pilsētas ģerbonī viens no elementiem ir tās dibināšanas gads – 1793? 9. Viena no pilsētām, kurā starpkaru periodā atradās Ukrainas Tautas republikas trimdas valdība. 12. Kuras pilsētas ģerbonī un karogā attēloti krusts un sešstaru zvaigzne? 13. Kas ir Atlantīda Hmeļnickas apgabalā? 14. Spīd, zaigo. 15. Pirmais neatkarīgās Polijas valsts vadītājs, vēlāk – Otrās Polijas Republikas autoritārais vadītājs, pret kura nacionālo politiku cīnījās ukraiņu nacionālisti, plānojot pat slepkavības. 16. Pastāv, eksistē. 17. Apgabals Rietumukrainā. 18. Itālijas diktators 1922.-1943./1945.g., kam simpatizēja radikālākās ukraiņu nacionālistu grupas 20-tajos gados. 19. Krievu rakstnieks, dramaturgs (iniciāli), dzimis 1860.gadā 17. (29.) janvārī, kuram 1960.gadā Sumos atklāja muzejmāju. 20. Dņestr kreisā pieteka (pavisam 2 upes ar tādu nosaukumu). 22. Valsts, kuras sastāvā pēc Pirmā pasaules kara nonāca Besarābija un Bukovina. 23. Valsts, kuras okupācijas rezultātā tās sastāvā 1938.-1944.g. nonāca Karpatu Rutēnijas dienvidu daļa. 28. Hidrotehniska inženierbūve, kurā par enerģijas avotu izmanto ūdensplūsmu (abreviatūra). 30. Viena no valstīm, kura 20.gs. 20-tajos gados orientējās uz Poliju kā militāri politisku spēku, kas varētu nodrošināt pret bolševisma izplatīšanos Rietumu virzienā. 33. Akuzatīva jautājums. 34. Nots.

Decembra mīklas ("Ukraina – 8") atrisinājums

Horizontāli: 1. NEP. 3. ČSR (Čehoslovākijas Republika). 10. SOS. 11. Ukraiņu. 12. Ala. 15. Homoras. 16. Kahovka. 17. ANO. 18. Si. 21. Ir. 23. Harkiva. 25. Flora. 26. Laipa. 27. N.G. (Nikolajs Gogolis). 28. Kur. 29. Mi. 30. L.B. (Leonids Brežņevs). 31. S.K. (Sergejs Koroljevs). 32. Min. 35. Ostera. 36. Odesas. 37. Dņepra. 38. Baraka. 44. Ukrainizācija. 45. Taurijas. 46. Genocīds.

Vertikāli: 2. Es. 4. S.B. (Sergejs Bondarčuks). 5. Lozovai. 6. Kubāņa. 7. Nacionālkomunisms. 8. Kulaki. 9. Blokādi. 13. Politieslodzītie. 14. Mohiljiva-Podijska. 18. Stahanovs (Aleksejs). 19. APA (Amerikas Palīdzības Administrācija). 20. ASV (Amerikas Savienotās Valstis). 22. Radomišļa. 23. Horola. 24. Arabka. 33. Karaīmi. 34. Donbasā. 39. Karot. 40. Osis. 41. Rīgas. 42. Ārdi. 43.Kino.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Der zināt

Izmaiņas likumos, kas skars daudzus iedzīvotājus šogad

Izmaiņas sociālajā jomā 2024. gadā ar 1.janvāri

✘ Minimālās mēneša darba algas apmērs normālā darba laika ietvaros pieaugs un būs 700 eiro.

✘ Garantētā minimālā ienākuma sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā būs 137 eiro (pirms tam – 125 eiro), pārējām personām mājāsaimniecībā – 96 eiro (līdz šim – 87,50 eiro).

✘ Trūcīgas mājāsaimniecības ienākumu sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā būs 343 eiro (līdz šim – 313 eiro), pārējām personām mājāsaimniecībā – 240 eiro (līdz šim – 219 eiro).

✘ Maznodrošinātas mājāsaimniecības ienākumu sliekšņa maksimālais apmērs pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā būs 549 eiro (līdz šim – 501 eiro), pārējām personām mājāsaimniecībā – 384 eiro (līdz šim – 351 eiro).

✘ Palielināsies minimālo vecuma pensiju apmēri. Minimālās vecuma pensijas aprēķina bāze palielināsies no 157 līdz 171 eiro, cilvēkiem ar invaliditāti kopš bērnības – no 188 līdz 206 eiro. Minimālo vecuma pensijas apmēru nosaka, piemērojot aprēķina bāzei koeficientu 1,1 un par katru stāža gadu, kas pārsniedz 15 gadus, apmēru palielina par 2% no aprēķina bāzes.

✘ Palielināsies minimālo invaliditātes pensiju apmēri. Minimālās invaliditātes pensijas aprēķina bāze palielināsies no 157 līdz 171 eiro, personām ar invaliditāti kopš bērnības – no 188 līdz 206 eiro. III invaliditātes grupas gadījumā invaliditātes pensija tiek noteikta invaliditātes pensijas aprēķina bāzes apmērā, savukārt, nosakot minimālo invaliditātes pensiju I un II invaliditātes gadījumā, aprēķina bāzei tiek piemēroti koeficienti – I invaliditātes grupai 1,6, bet II invaliditātes grupai 1,4.

✘ Palielināsies minimālo apgādnieku zaudējumu pensiju apmēri. Minimālās apgādnieka zaudējuma pensijas apmērs katram bērnam no dzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai palielināsies no 157 līdz 171 eiro, cilvēkiem ar invaliditāti no bērnības – no 188 līdz 206 eiro.

✘ Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs pensijas vecumu sasniegušajiem, kuriem nav uzkrāts pietiekams apdrošināšanas stāžs vecuma pensijas piešķiršanai, palielināsies no līdzšinējiem 125 līdz 137 eiro mēnesī. Tāpat pabalsta apmērs apgādnieka zaudējuma gadījumā bērniem līdz sešu gadu vecumam (ieskaitot) palielināsies no 157 līdz 171 eiro mēnesī, no septiņu gadu vecuma – no 188 līdz 206 eiro mēnesī.

✘ Tiesības uz valsts vecuma pensiju 2024. gadā būs personām, kuras sasniegušas **64 gadu un deviņu mēnešu vecumu**, ja apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 15 gadiem. Cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, ir tiesības pensionēties priekšlaicīgi, t.i., divus gadus pirms vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanas. 2024.gadā pensionēties priekšlaicīgi varēs tie, kuri sasnieguši 62 gadu un 9 mēnešu vecumu. (No 2014. gada pensionēšanās vecums pakāpeniski palielinās, t.i., ik gadu par 3 mēnešiem, līdz 2025.gadā tiks sasniegts 65 gadu vecums).

✘ No 2024. līdz 2029.gadam pie tām vecuma un invaliditātes pensijām, kas piešķirtas no 2012. līdz 2028.gadam, pakāpeniski tiks atjaunota piemaksa par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim. 2024.gadā tās piešķirs cilvēkiem, kuri devās pensijā 2012., 2013. un 2014.gadā. Cilvēkiem, kuriem no 2024.gada 1.janvāra būs tiesības uz piemaksu par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim, **piemaksu piešķirs no 2024.gada 1.janvāra un izmaksās vienlaikus ar 2024.gada aprīļa pensiju**.

✘ Tiks nodrošināts mobilās komandas paliatīvās aprūpes pakalpojums personas dzīvesvietā (hospisa aprūpe), kas papildus veselības aprūpes pakalpojumiem ietvers arī valsts finansētu sociālo aprūpi, psihoemocionālo atbalstu un tehniskos palīglikdzekļus. Pakalpojumu varēs saņemt pilngadīgas personas, kurām būs izsniegts attiecīgs stacionārās ārstniecības iestādes ārstu konsilija lēmums par nozīmētu paliatīvo aprūpi dzīvesvietā. Pakalpojumu sniegs valsts izvēlēti pakalpojuma sniedzēji visā Latvijas teritorijā.

✘ Valsts nodrošinās pašvaldībām līdzfinansējumu aprūpei mājās bērniem ar smagiem un ļoti smagiem funkcionāliem traucējumiem, kuriem ir Veselības un darbspēju ekspertīzes

ārstu valsts komisijas noteikta invaliditāte un izsniegts atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību. Līdzfinansējums par bērnu tiks turpināts arī pēc pilngadības sasniegšanas, bet ne ilgāk kā līdz bērna 24 gadu vecuma sasniegšanai.

✘ Cilvēku ar invaliditāti asistentu un pavadoņu atlīdzības apmērs par vienu pakalpojuma sniegšanas stundu tiks paaugstināts par 6%, nosakot to 5,42 eiro apmērā.

✘ Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti tiks paaugstināta no 106,72 līdz 160 eiro mēnesī. Janvārī un februārī atbalsts tiks izmaksāts iepriekšējā apmērā.

Pabalsta apmēra starpību par janvāri un februāri izmaksās 2024.gada martā.

✘ Pabalsts personai ar invaliditāti, kurām invaliditātes cēlonis ir slimība no bērnības un kurai nepieciešama kopšana, tiks paaugstināts no 313,43 līdz 413,43 eiro. Janvārī un februārī atbalsts tiks izmaksāts iepriekšējā apmērā. **Pabalsta apmēra starpību par janvāri un februāri izmaksās 2024.gada martā.**

✘ Bērniem ar autiskā spektra traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem, aprobežot psihosociālās rehabilitācijas pakalpojumu izmēģinājuma projektā, tiks nodrošināts multiprofesionālās komandas un līdzinieku atbalsts, dažādas rehabilitācijas metodes.

✘ Bērniem ar autiskā spektra traucējumiem pilotprojekta ietvaros tiks nodrošināta uzturošā terapija – multiprofesionālas komandas darbs un ABA terapijas, ergoterapijas, logopēda, speciālā pedagoga nodarbības.

✘ No 106,72 līdz 160 eiro mēnesī palielināsies atbalsta apmērs ar celiakiju slimiem bērniem. 2024.gada janvārī un februārī atbalsts vēl tiks izmaksāts iepriekšējā apmērā, bet **starpību par janvāri un februāri izmaksās 2024.gada martā.**

✘ Tiek paplašinātas Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas funkcijas un mainīts nosaukums, aizstājot to ar “Bērnu aizsardzības centrs”. Tiek mainīti un līdzsvaroti iestādes akcenti no kontrolējošas iestādes uz bērniem, pusaudžiem, ģimenēm un speciālistiem atbalstu sniedzēju, izglītojošu, konsultējošu, koordinējošu starpniecību un profesionāļu sadarbības centru, primāri iestādes darbību vēršot uz atbalsta nodrošināšanu. Būtisks akcents tiks vērsts uz efektīvu starpnozaru un starpniecību koordinēšanu, kas ietver sistēmisku metodisku vadību bērnu aizsardzības jomā iesaistītajām pusēm. Pārveides rezultātā iestādei nemainīgā apjomā tiek saglabāta bērnu tiesību un interešu ievērošanas uzraudzības un kontroles funkcija, tostarp bāriņtiesu darbības uzraudzība, kā arī esošā kompetence administratīvā pārkāpuma procesā – lietās par fizisku un emocionālu vardarbību pret bērnu, ko veikusi valsts vai pašvaldību institūciju darbinieki vai amatpersonas, kā arī lietās par bērna iesaistīšanu pasākumos, kas saistīti ar ārējā izskata demonstrēšanu.

✘ Uzlabosies atbalsts ārpusģimenes aprūpē bijušiem jauniešiem pēc pilngadības sasniegšanas līdz 21 gada vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, ja turpina mācības. Valsts sniegs finansiālu atbalstu pašvaldībām, lai jauniešiem sniegtu sociālā mentora pakalpojumu, finansiālu atbalstu jauniešiem, kā arī atbalsta grupu nodarbības dažādu sociālo prasmju un iemaņu apguvei.

✘ Eiropas Sociālā fonda Plus programmas materiālās nenodrošinātības mazināšanai ietvaros no 2024.gada 1.janvāra atbalstu varēs saņemt maznodrošinātas mājāsaimniecības, kuru rīcībā esošie ienākumi mēnesī nepārsniedz 411 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā, bet katrai nākamajai personai mājāsaimniecībā – 288 eiro (pašlaik šis sliekšnis ir attiecīgi 376 un 264 eiro).

Ar 1.jūliju

✘ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nodos valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājiem informāciju par tiem shēmas dalībniekiem, kuru līdzekļus tie pārvalda, lai līdzekļu pārvaldītāji dalībniekiem sniegtu personalizētas konsultācijas par to, vai viņi izvēlējušies savam vecumam un vajadzībām atbilstošāko ieguldījumu plānu.

✘ Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nodrošinās valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka konta izraksta atspoguļošanu citā drošā tiešsaistes risinājumā, piemēram, internetbankā.

Vienota nodokļa 25% apmērā ieviešana mikrouzņēmumiem

Paredzēts turpmāk atļaut mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, ja tie gūst ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) apliekamus ienākumus, piemērot diferencēto neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošām personām. Mikrouzņēmumu nodokļa likumā paredz vienotas likmes noteikšanu mikrouzņēmumiem 25% apmērā līdzšinējo divu likmju – 25% un 40% – vietā.

Atsevišķās jomās būtiski palielinās dabas resursu nodokļa likmi

✘ Šogad atsevišķās jomās Latvijā būtiski palielinās dabas resursu nodokļa likme. Nodoklis būs jāmaksā par plastmasu saturošiem izstrādājumiem, piemēram, mitrajām salvetēm un baloniem. No 2024.gada likme plānota 110 eiro par tonnu, 2025.gadā – 120 eiro par tonnu, bet 2026.gadā – 130 eiro par tonnu. Līdz ar to trīs gadu laikā dabas resursu nodokļa likme par sadzīves atkritumiem tiks paaugstināta par nepilniem 37%.

✘ Tiks paaugstinātas dabas resursu nodokļa likmes arī par bīstamo atkritumu apglabāšanu. Šo likmi no 100 eiro par tonnu plānots paaugstināt līdz 115 eiro par tonnu nākamgad, 125 eiro par tonnu 2025.gadā un 135 eiro par tonnu 2026.gadā.

✘ Nodoklis tiks piemērots tekstilizstrādājumiem, lai samazinātu atkritumu poligonos nodoto tekstilmateriālu apjomu, kā arī pārstrādājamam un nepārstrādājamam iepakojumam, kas pārskata periodā nav pārstrādāts vai reģenerēts. Tekstilizstrādājumiem nodoklis tiks piemērots no 2024.gada 1.jūlija.

Autoratlīdzību saņēmējiem šogad būs līdzšinējā nodokļu nomaksas kārtība

Pieņemtie grozījumi likumos “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” autoratlīdzību saņēmējiem paredz iespēju līdz šī gada 31.decembrim neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējiem, vienlaikus nodokļu nomaksu 25% likmes apmērā par viņu darbu nomaksājot ienākuma izmaksātājam.

Uz vienu gadu nosaka 12% PVN likmi svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem

Pieņēma grozījumus Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likumā, uz vienu gadu nosakot samazinātās 12% likmes piemērošanu svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem.

12% PVN likmes noteikšanai nepieciešamie kompensējošie pasākumi 15,9 miljonu eiro apmērā tiks rasti, pārskatot akcīzes nodokļa likmes, kā arī atceļot augļu un dārzeņu audzētājiem plānoto trīs miljonu eiro subsīdiju.

Būs dārgāks alkohols un cigaretes

Grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli” nosaka no 2024.gada pakāpeniski paaugstināt akcīzes nodokļa likmi alkoholiskajiem dzērieniem, tabakas izstrādājumiem, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamam šķidrums, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām, tabakas aizstājējproduktiem, kā arī atsevišķiem naftas produktiem, kurus izmanto speciālajās ekonomiskajās zonās (SEZ) un brīvostās.

Ar šī gada 1.martu cena par cigarešu paciņu (20 cigaretēm) varētu pieaugt par 0,49 eiro, cena par 40 g smēķējamās tabakas varētu pieaugt par 0,67 eiro un cena par cigāriem/cigarillām (10 gabali) varētu pieaugt par 0,46 eiro.

Apsveikumi

Ko šodien mēs Tev sacīt varam,
Kad balti sniegi zemi klāj,
Kad Tavam mūža gadu kokam
Ir atkal viena lapa klāt?

Un tādēļ mēs no sirds Tev vēlam,
Lai balta katra diena aust,
Lai Tava skaistā mūža kausā
Ir laimes, prieka, saules daudz...

(L.Daugiša)

Miļi sveicam **Antoņinu Stablinieci** 80 gadu jubilejā!
Maruta, Astrīda, Vija, Zigrīda

Tā gads aiz gada iet, –
Gan zaļās vasaras, gan baltās ziemas brien.
Bet sirds kā senāk gaišus prieka mirklus
Atmiņu vainagā sien...

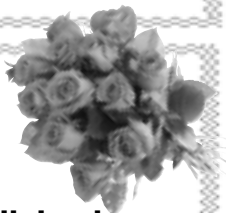
Miļi sveicu **Antoņinu Stablinieci** dzīves jubilejā!
Vēlu veselību, dzīvesprieku, Dieva svētību turpmākajiem
gadiem.

Valentīna

Lai gadi iet, tā tam ir jābūt,
Un lai mums to nekad nav zēl.
Tik jautru prātu, sauli sirdī
Un daudzus skaistus gadus vēl...

Sirsniņi sveicieni **Antoņinai Stabliniecei**
80 gadu jubilejā!
Ar laba vēlējumiem – Vera, Anna, Ādolfs

Pārdod

Skaldīta malka. Cena
40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa.
Tālr. 26550272.

Pārdod skaldītu malku.
Tālr. 28700211.

Pārdod malku.
Tālr. 29332209.

Pārdod kviešus, rudzus.
Tālr. 28772537.

Pārdod kvalitatīvus lopbarības
miltus un graudus. Iespējama
piegāde. Tālr. 26065442.

Pērk

Pērku mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Dažādi

SERTIFICĒTU ARBORISTU - KOKKOPJU PAKALPOJUMI. Bistamo
koku zāģēšana, koku kopšana u.c. SIA "Ziemeļlatgales Kokkopis".
Tālr. 28795784.

Līdzjūtības

Ne mieriniet, ne sakiet man kaut ko,
Tam tukšumam, kas sirdī jāizsāp.
Kad kokam aizcērt sakni dziļāko,
Tad nelīdz vārdi – kokam tāpat sāp.
Kad pa baltajām sniega kupenām
negaidīti ir aizvijies **BRĀLA** mūža
pavediens, lai mūsu klusa un
patiesa līdzjūtība dod spēku un
atbalstu **Inārai Pavlovskai ar
ģimeni.**
Viksnas pagasta pārvaldes
kolektīvs, Antonija, Alevtina

Lai sapnis balts viņa dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem
spārniem sedz.
Skumju brīdī esam kopā un
izsakām līdzjūtību **Inārai Pavlovskai
ar ģimeni**, pavadot **BRĀLI** mūžības
ceļā.
Regina, Viktors

Ir nolūzis dzīvības koks,
Par velti liktenim taujāt...
Ir jādedz cerību svece
Un jālūdz, lai atkal jums saujās,
Dievs ieliek spēku dzīvei,
Par sūpēm, kas pacelties liek.
Šajā skumju brīdī klusi mierinājuma
vārdi un patiesa līdzjūtība **Annai
Šulmeisteri un pārējiem
tuviniekiem**, no meitas, mammas
un sievas **DIĀNAS** un mūžu
atvadoties.
A.Buliņa, I. un J. Leišavnieki,
O.Neprejeva, A. un L.Keišas,
Fedulovi, J. un S.Strapcāni

Ko mīl, tas nevar pazust nekur,
Sirds tūkstoš saītēm to pie sevis tur.
Pat tad, ja vairs tie mūžam
nesatiktos.

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz **Annai Šulmeisteri un
tuviniekiem** skumju brīdī pārvarēt
sāpju smagumu, no **DIĀNAS** uz
mūžu atvadoties.
Svetlana Aleksandrova,
Anna Feldberga

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt
bēdas
No sirdīm, kas sūpēm pielijušas...
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvarēt sāpju smagumu
**Annai Šulmeisteri ar
mazbērniem**, meitu **DIĀNU** pāragri
mūžībā pavadot.
K.Novikas, S.Miglānes, L.Krivišas,
S.Jevdokimovas ģimenes

Tava zvaigzne klusē...
Par agru aprāvēs mūža ceļš,
Par agru tava diena dusēt iet,
Par agru tuvo sirdis sāpes plēš.
Klusa un patiesa līdzjūtība **Annai
Šulmeisteri, bērniem**, pavadot
meitu, māmiņu **DIĀNU** mūžībā.
Ināra Kaičenko, māsa Lūda

Paldies tev, māt, par tavām mīļām
rokām,
Par silto pagalvi, ko tu man klāji.
Paldies tev, māt, par tavām stīprām
rokām,
Par vārdiem labajiem, ar kuriem
modināji. (J.Osmanis)
Skumju un sāpju brīdī esam kopā ar
**Ervinu Veļķeru un pārējiem
tuviniekiem**, mīļo **MĀMULIŅU**
pavadot baltajā mūžības ceļā.
Inese, Anita, Silvija, Ēvalds

Šodien līdz tev dodam siltākos
atmiņu vārdus,
Lai viņu gaismā vieglāk atvērt
mūžības vārtus.
Mīļuma gaišāko sveci, sāpju uguns
kad liesmo,
Dedzam, lai izstaro ceļu, kamēr
pārtapsi zvaigznē.
Kad kapa kopiņu pārklāj ziedu sega
un baltās sniegpārslas izkūst sāpju
asarās, patiesi mierinājuma vārdi
atbalstam **Ervinam Veļķeram**, mīļo
MĀMIŅU pavadot mūžībā.
Balvu Sporta skolas kolektīvs

Māmiņ, mīļā, caur baltu ziemas ritu
Tu aizgāji klusi,
Baltās un nebartās dienas
Mūža kamolā satinusi.
Lai klusa, patiesa līdzjūtība un
mierinājuma vārdi dod spēku un
atbalstu **Ervinam Veļķeram**,
MĀMIŅU pavadot mūžības ceļā.
Ziemeļlatgales Sporta centra
kolektīvs

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.
(M.Jansone)
Mūsu klusa līdzjūtība kolēģim
Ervinam Veļķeram, no **MĀMIŅAS**
uz mūžu atvadoties.
Novada sporta skolotāji

Paldies tev, māt, par mūža gadiem,
Par tavu mīlestību, kurā sildīties bij' jā,
Caur naktīm zvaigžņotām un rasas
rītiem zilgiem
Pie tevis steigties sirds vēl nemitīgi
sauks. (L.Sāgameža-Nāgele)
Atvadoties no ilggadējas skolas
darbinieces, izsakām patiesu
līdzjūtību skolotājam **Ervinam un
tuviniekiem**, mīļo māmiņu
RITU VEĻĶERI guldot smilšu kalnā.
Viļakas vidusskolas saime

Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem
spārniem sedz.
Skumju brīdī esam kopā ar **Tevi,
Ervin, MĀMULU** kapu kalniņā
pavadot.
Viļakas futbola komanda (veterāni)

Tava zvaigzne klusē...
Par agru aprāvēs mūža ceļš,
Par agru tava diena dusēt iet,
Par agru tuvo sirdis sāpes plēš.
Kad atnākušo sāpi izraud sveces
un ziedos birst asaras, mūsu
vissiltākie mierinājuma un līdzjūtības
vārdi **Sanitai Larionovai, BRĀLI**
mūžībā aizvadot.
"Mājai un Dārzam" kolektīvs

No tevis tik daudz bija ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt...
(K.Apškrūma)
Ar smagu sirdi jūtam līdzī **dēlam
Edgaram ar ģimeni**, sievai **Nellijai**,
negaidīti mūžībā pavadot
AIVARU LOGINU.
Anna Strumpe, Nadežda
Golubkova, Salvis Strumpe

Tu būsī debesīs, zemē
Tu vējā un saulē,
Tu savējo sirdis,
Tie tevi neaizmirsīs. (V.Kokle-Liviņa)
Mūsu klusa līdzjūtība **Laurai,
Sergejam un ikvienam
piederīgajam, VECTĒTIŅU** zemes
klēpim atdodot.
Rekavas vidusskolas 4. un
3.klasītes audzēkņi, audzinātāja
Aina un Dina

Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.
Jūtam līdzī **Tei, Anita**, pavadot vīru
JĀNI baltā smilšu kalniņā.
Bogdanu un Akmentiņu ģimenes

Nepalaid garām!

**20.janvārī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā
izrāde – Norma Fosterā "Garā nedēļas nogale".**

Bīletes var iegādāties "Bīlešu Paradīzē" kasēs.

Komēdija par diviem precētiem pāriem 40+. Stāsts par četriem draugiem,
kuri satiekas brīvdienā mājā, lai kopā pavadītu nedēļas nogali. Lai gan
draugi ir pazīstami jau daudzus gadus, isā laika sprīdī atklājas dažādi
pagātnes noslēpumi. Sarunām raisoties, mēs uzzinām laika gaitā noklusēto.
Izrādās, katram varonim ir kāds nepiepildīts sapnis. Varoņi lūgas gaitā
saprot, ka vēl nekas nav zaudēts un ir īstais laiks būt drosmīgiem un sākt
īstenot savu sapni. Komiskiem pārpratumiem mijoties ar smeldzi, autors
asprātīgā valodā parāda, cik mēs esam līdzīgi. Mums katram ir jābūt saņņot
un cerēt uz labāku dzīvi.

Kanādiešu autors Norms Fosters dzimis 1949.gadā. Autora krājumā ir
ap 50 lugu. Tās daudzkārt iestudētas Kanādas teātros, un lugu pamattēma
ir attiecības. Luga "Garā nedēļas nogale" sarakstīta 1993.gadā. "Garās
nedēļas nogales" pirmizrāde notika 1994.gadā Novā Antigonisās festivālā.
Šī luga nav iestudēta Latvijas teātros. Lugu tulkojis izrādes idejas autors
Ivo Martinsons.

Izrāde ir četru brīvmākslinieku kopdarbs. Radošā komanda: **Inga
Alsiņa-Lasmane, Ilze Liepa, Gatis Gāga un Ivo Martinsons.**

Indekss
3004

Vaduguns
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**
D.Dimitrijeva
T. **64507018**
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T. 26707934;
IZINKOVSKA - T. 28319682; A.SOCKA - T. 29378903;
M.SPRUDŽĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;
A.LOČMELIS - T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
**SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS**
Iespiests SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28